

Crosca

LA REVISTA DE SANTA PAU - NÚM. 27 - ANY 2025

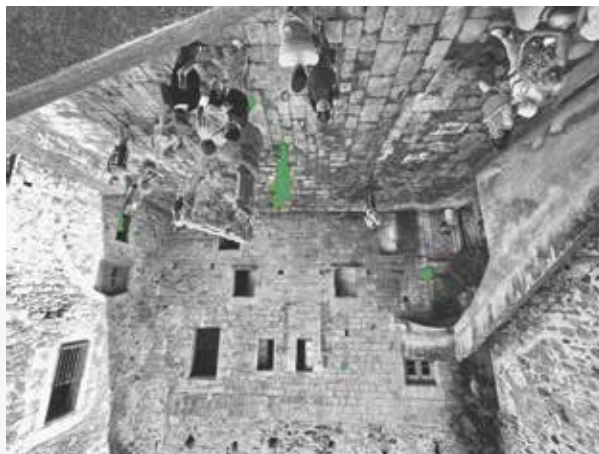

ÍNDEX

Croscat#27

Editorial	03	Marxosos de Santa Pau	35
Nou consell de redacció		2025: un altre any que se'ns va!	
El castell de Santa Pau	04	Casal de la gent gran	37
Ressenya històrica i artística		Un espai de vida i comunitat	
El castell	12	Consell de poble	39
Espai d'acollida cultural		Participació ciutadana	
El castell i la màquina del temps	16	Pessebre Vivent	42
"Sols el poble salva el poble"		El batec de la història recupera el castell	
Campanya salvem el castell de Santa Pau	18	Can Torra	44
De la utopia a la realitat		Un pilar pel benestar social del poble	
L'hereu i la pubilla	23	Escola Joan Maragall	46
Laia Carvajal i Guillem Masias		Descobrint l'escultura amb Rosa Serra	
Entrevista fesol d'or	25	Agrupació fotogràfica Santa Pau	48
Xicu Güell		Fotografia, comunitat i territori	
Cap de turc	28	XXV Premis Salvador Reixach	50
Esther Badosa		Èxit de participació i qualitat	
Comissió de la festa major	29	Racó literari	52
Una festa major de rècord		El secret de la Lúa!	
Club poliesportiu Santa Pau	31	Recull d'activitats	53
Un any més fent esport			
Veterans Santa Pau club poliesportiu	34		
Els nois de l'Escai i en Jan fan 25 anys!			

Solució passatemps:

CROSCAT · LA REVISTA DE SANTA PAU
2A ÈPOCA

Consell de redacció:
Albert Planas , Martí Collelldevall,
Cris Capó, Esther Badosa, Sergi Cabezas,
Anna Riera i Jordi Colobrans

Edita:
Ajuntament de Santa Pau

Foto portada: **Foto contraportada:**
© Francesc Rabat © Pep Sau

Disseny gràfic i impressió:
Gràfiques Garrotxa, SL

DIPÒSIT LEGAL:
GI-1072-2001

Agraïment:

Volem agrair a l'Ajuntament de Santa Pau, a la Diputació de Girona, i a tota aquella gent que ens ha facilitat informació i ajuda de manera desinteressada, la seva col·laboració, que ha fet possible l'edició d'aquesta revista. Moltes gràcies!

Ajuntament de Santa Pau

Diputació de Girona

NOU CONSELL DE REDACCIÓ

Un any més, amb il·lusió i compromís, presentem el nou número de la revista Croscat, la publicació de referència a Santa Pau. Aquesta revista continua essent l'espai on, any rere any, es recullen les activitats que han tingut lloc al llarg de l'any, així com les iniciatives de les entitats del nostre poble. Gràcies a aquesta continuïtat, Croscat es manté com un testimoni viu de la nostra comunitat, un lloc on es reconeix l'esforç de qui treballa pel bé comú i on els veïns i veïnes poden reviure els moments més destacats de la nostra vida col·lectiva.

Aquest 2026, Croscat arriba amb una novetat important: després d'uns anys, s'ha constituït un nou consell de redacció, format per veïns i veïnes compromesos amb el projecte. Aquest consell vetlla per complir els objectius de la revista, garantir la qualitat dels continguts i assegurar que cada número reculli fidelment la vida, la història i la cultura del nostre poble. La seva creació reforça l'esperit comunitari de la revista i reafirma la voluntat de fer-la un espai participatiu i proper a tothom.

Com és habitual, aquest número combina el repàs de l'activitat anual amb un tema monogràfic d'interès. Enguany, hem volgut centrar-nos en un símbol emblemàtic de Santa Pau: el castell. Els articles que trobareu en aquest número aborden el castell des de diferents perspectives: la seva història i evolució arquitectònica, la funció defensiva al llarg dels segles, els diferents usos que ha tingut durant el segle XX i XXI, i el seu paper actual com a punt d'interès cultural i turístic. Així, la revista es converteix en una eina per conèixer més a fons un element que és testimoni de la nostra història i identitat col·lectiva.

Esperem que aquest número de Croscat us animi a descobrir, o redescobrir, el castell i que, alhora, serveixi per reforçar el sentiment de comunitat que ens uneix. Us convidem a gaudir de les pàgines que segueixen amb la mateixa passió amb què hem preparat cada article i reportatge, i a continuar participant en la vida de Santa Pau, aportant les vostres experiències, records i vivències.

Que aquesta revista sigui un reflex fidel de la vitalitat del nostre poble i un pont entre el passat, el present i el futur de Santa Pau.

Consell de redacció de la Revista Croscat

EL CASTELL DE SANTA PAU*

Ressenya històrica i artística, estudi de paraments i evolució arquitectònica

1916 · Institut Amatller d'Art Hispànic (Arxiu Mas: Valentí Fargnoli) – Ajuntament de Girona-CRDI

*Aquest article és un fragment, amb textos triats i sense aparell crític, de l'informe: *El castell de Santa Pau. Ressenya històrica i artística, estudi de paraments i evolució arquitectònica*, elaborat pels autors l'any 2022 dins el marc de l'Institut de Recerca Històrica de la Universitat de Girona. Hem afegit, al final, una selecció bibliogràfica. L'estudi complet es publica als *Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca*, núm. 35 (2025).

1. ELS ORÍGENS DEL CASTELL: DEL "PUIO" A LA "DOMUS" (S. X-XII)

Santa Pau, el puig on s'assenta el castell, i els primers habitatges del seu voltant, entren per primer cop en la història documentada a finals del segle X. El 22 de febrer del 979 Miró Bonfill, comte de Besalú i bisbe de Girona, dicta un extens testament, que encara avui és una de les fonts històriques directes més interessants per al·l'estudi de la Garrotxa alt-medieval.

Al testament, s'explicita que el comte-bisbe fa donació, segons consta en escriptura, de tots els drets i propietats que té a la vall de Santa Pau, inclosos aquells que havien retingut Oliba i Seniofré: «Et facite ad illum scriptura donacionis, in comitatu Bisuldunense, in valle que nuncupant Sancta Pace, cum omnia et in omnibus

quantum ibidem Oliba et Seniofredus retinuerunt», amb l'excepció de les esglésies que ja havien estat donades a la canònica de la seu de Girona, incloent el delme i les primícies que els eren pròpies: «exceptus ipsas ecclesias que sunt sub iure Sancte Marie sedis Gerunde, cum decimis et primiciis et oblaciones fidelium». I finalment, dins el global de la donació, s'especifica que també s'hi inclou un lloc anomenat "Puio", que havia estat d'un tal Sesmond, i que comprenia diverses feixes i conreus, a més de 3 masos i alguns molins que tenen associats: «Et ipso Puio qui fuit de Seses mundo, cum ipsos undegarios et cum ipsas III mansiones qui iusta ipso Puio sunt et cum ipsos molendinis».

Aquesta menció de "Puio", com un lloc que ja té per nom "el Puig" (tot i que per ser una traducció exacta de "puig" hauria de ser "Podio" o "Pugo") ha fet pensar a alguns autors que en la part més elevada d'aquell indret hi havia hagut algun tipus de fortificació, o com a mínim, un petit edifici que servís per al control del Puig i d'aquella vall. A principis del segle XX, J. M. Alòs identifica per primer cop aquest "Puio" amb el "Puig-Angul" (on naixeria la vila de Santa Pau), del qual al segle X n'eren senyors els Porqueres, junt amb el castell de Finestres. Avui no podem comprovar aquesta afirmació, però va servir a L. G. Constans per a justificar la presència d'una primera força

en aquell punt: «Precisa no olvidar a este respecto que, en la nomenclatura de los tiempos carolingios, la palabra puio era equivalente a “lugar fortificado”». D'aquesta manera l'historiador imagina una primera força bastida per algun dels primitius senyors de Porqueres, potser el primer Ademar de Porqueres (c. 957). Hem de recordar que en aquell moment l'única fortificació coneguda era el castell de Finestres, al capdamunt de la serra homònima, i era natural que els seus estandants volguessin millorar les seves condicions d'habitatge i control del territori, amb la possibilitat d'haver construït quelcom a baix al pla.

Si finalment, doncs, acceptem la idea de “Puio” com a possible primera fortalesa, la realitat és que no es torna a parlar de res semblant a una fortificació a Santa Pau fins l'any 1218, quan s'esmenta per primera vegada l'existència d'una “domus” adscrita al terme del castell de Finestres. De fet, si neguem el caràcter militar del nom “Puio”, resultaria que no tenim cap informació sobre cap mena de fortalesa a Santa Pau fins al primer quart del segle XIII. Però malgrat que la documentació no ho indiqui, l'estudi dels paraments de l'actual castell, sobretot des de l'interior dels espais, revela que sí, que efectivament, el puig comptava amb algun tipus de construcció anterior, que com dèiem, no podem adscriure al segle X per raons constructives, però que en canvi, podria acostar-se al segle XII o, en qualsevol cas, amb anterioritat al 1200.

En definitiva, cal deixar la possibilitat de l'existència d'una fortalesa pre-feudal o feudal al pla de Santa Pau en el terreny de la hipòtesi. Ara bé, a mesura que avancem en el temps i entrem als segles XI i XII, quan el territori ja estava completament feudalitzat, cada cop és més estrany imaginar que el domini de la vall de Santa Pau per part dels Porqueres, o dels castlans que l'exercien en el seu lloc, s'exercís exclusivament des del castell de finestres. Al segle XII moltes famílies nobles del comtat de Besalú ja havien deixat els vells castells encimbellats i s'havien construït noves residències en pobles i valls: els vescomtes de Bas van baixar del Castelló i van bastir una gran força al turó del Mallol; els Juvinyà es construeixen un stadium a Sant Joan les Fonts, a prop del pont sobre el Fluvià; els Queixàs deixen el Castellot i aixequen un castell a menys de 500m de la parròquia de Sant Feliu de Beuda, etc.

És difícil imaginar que els Porqueres/Santapau no actuessin en un sentit semblant als exemples esmentats,

quan fins i tot a la vall de la Cot, es construeix la Batllia (s. XII-XIII), una força que permetia un control de masos i camps molt més proper que el que s'exercia des del castell de Colltort, d'orígens ben remots, com el de Finestres. Alhora també cal tenir en compte la conjuntura. Conscients que els senyors principals del terme eren els Porqueres, els seus súbdits, castlans de Finestres i dominadors de la vall de Santa Pau, van procurar destacar en l'estament militar de l'època, com tants altres, per a augmentar el seu estatus i riquesa gràcies a col·laborar amb les empreses guerreres dels comtes de Barcelona i reis d'Aragó. De fet, la historiografia ja assenyala que els Porqueres i els Santapau van participar plegats en nombroses campanyes militars, com per exemple les conquestes de Lleida (1147) i Tortosa (1148) assolides per Ramon Berenguer IV, o la cèlebre batalla de Las Navas de Tolosa (1212). És improbable que, després de tantes gestes i victòries (i soldades, i possibles botins i privilegis) els Santapau seguissin residint –només– a Finestres.

L'evolució de la noblesa local –i catalana en general– permet suposar que al famós Puio hi havia alguna cosa més que masos disseminats i petits molins vora el Ser. Els Porqueres i els seus castlans formaven part de l'elit guerrera de la Corona d'Aragó. És lògic que al llarg d'aquest temps haguessin construït quelcom a la Vall, per comoditat personal sí, però també per a garantir la celeritat necessària en el domini del territori. Com veurem, a principis del segle XIII els Santapau van aixecar un autèntic complex al Puig, però... Què en sabem de la fortalesa anterior? N'ha quedat algun vestigi? L'estudi dels paraments interiors i part dels exteriors del sector nord-est del castell actual podria indicar-ho.

2. EL CASTELL DELS SANTAPAU AL SEGLE XIII

En aquest context cronològic inscrivim els elements i les estructures relacionades amb la construcció i reforma de tres espais localitzats a la banda nord del castell: la sala, la porta i vestíbul d'entrada i la torre de la fase anterior al cap nord-est. Aquestes intervencions no es van executar al mateix temps atès que els contactes estructurals palesen que hi va haver dos moments edilicis. En el primer es va dreçar l'edifici de la sala mentre que, la reforma de la torre i del vestíbul s'inscriuen en el segon.

2.1 LA SALA

Fa referència a l'edifici erigit a l'angle nord-oest, el més monumental del conjunt del castell. Descriu un rectangle de 17,50m per 7,47m bastit íntegrament amb filades de carreus de gres. Conserva restes de la cornisa a la façana nord a uns 9,90m d'alçada respecte del paviment però pels costats curts, és a dir, les façanes est i oest, les parets pugen quatre filades més sense cornisa formulant un coronament pla. Això indica una coberta de teules a doble vessant amb carener central i sense ràfecs a les façanes est i oest.

L'interior conté una cambra inferior coberta amb volta de canó apuntat i una estança superior molt reformada on s'hi allotjava la sala o espai residencial principal. La

presència de dues finestres coronelles; una a la façana nord i una altra a la façana del pati confirmen la identificació de la sala en aquest àmbit. N'hi podria haver hagut una tercera, també a la façana nord, però els brancals i el coronament s'han perdut. No es conserva el sostre original però no consten vestigis de volta, ni d'arcs diafragma. En conseqüència, cal suposar un sostre d'encavallades o de jàsseres, bigues i posts sota teulada.

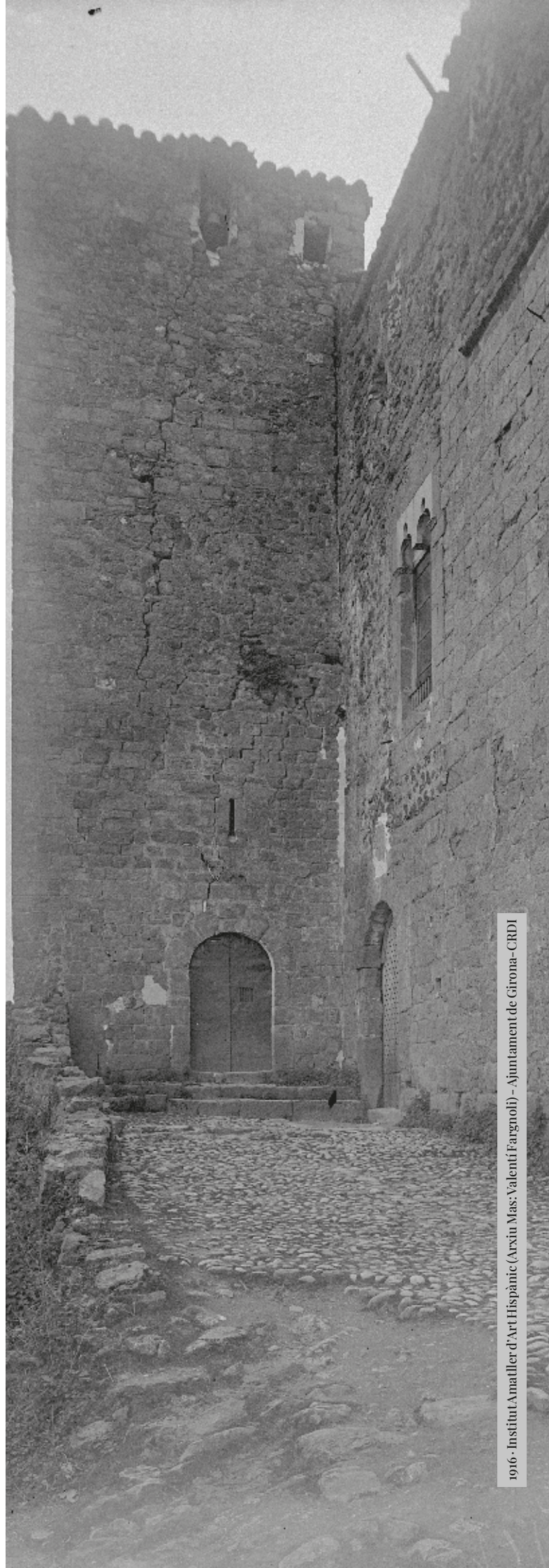
Els treballs de la sala van afectar el mur perimetral de ponent. La dada es desprèn de l'observació de les filades inferiors de carreus de la façana occidental de la sala, les quals, continuen i es projecten més enllà de la cantonada sud-oest de l'edifici. La construcció de la sala es pot situar al voltant del primer terç del segle. Una primera aproximació la descobrim en la tècnica de talla i proporcions dels carreus emprats en els murs. Les mesures es basen en pams i peus de cana; al voltant dels 20 i 26cm respectivament. En diverses oscil·lacions, els blocs amiden un peu o dos pams i ocasionalment dos peus d'amplada per un peu d'alt. En el nostre context cultural resulten els amidaments habituals en murs dels segles XII i XIII. L'espectacular volta de canó apuntat de la planta baixa permet matisar la forquilla cronològica entre el darrer terç del segle XII i la primera meitat del XIII que és el context de la majoria dels referents catalans coneguts.

Finalment, la finestra coronella d'arquets de punt rodó de la façana nord. Conté diversos components procedents de les pedreres de Girona, els quals, es poden contrastar en l'extens corpus de finestres medievals de les produccions gironines. És una peça antiga dins el repertori però ja presenta elements estandarditzats com les impostes amb motllura de cavet, popularitzades durant el primer terç del segle XIII. La columna, en canvi, és encara de factura "romànica".

2.2. LES REFORMES DE LA PORTA I EL VESTÍBUL D'ENTRADA

En un moment indeterminat de mitjan o de segona meitat del segle XIII, hom decidia refer l'accés del recinte ubicat al costat est de la sala. Es construïa el vestíbul d'entrada amb sostre empostissat sustentat per dos arcs diafragmàtics, el darrer dels quals, obert al pati. L'obertura de la l'actual porta adovellada va implicar la reconstrucció del pany corresponent de la façana nord, la qual, va remuntar amb filades de carreus de gres a la planta baixa. L'obra en el mur també va afectar l'antiga torre que la flanquejava per llevant amb l'additament d'espitlleres sageteres per aquella banda.

Els treballs del vestíbul també van alterar la cara oest de la torre amb dues arcades estretes i altes d'arcs escarsers de nova factura. Conformaven un accés a la torre per baix. A les cases fortes, és habitual que la torre disposi de dues portes, una a peu pla i una altra a la planta noble, a la mateixa vertical de façana. Això convida a creure que, al primer pis de la cara oest de la torre, hi havia un segon accés. No s'ha conservat però es pot deduir per la configuració del pis superior del vestíbul que, amb més embalum, reproduïx les naies o passos de ronda elevats

de les cases fortes. A Santa Pau és una estança oberta al pati mitjançant una arcada. Tenia la doble funció de defensar la porta des de dalt i comunicar la sala amb la torre. Respecte a la defensa, de fora estant i per damunt de les filades de carreus de la porta principal, s'aprecia una faixa horitzontal de morter i pedruscall volcànic que es pot interpretar com la petja d'un matacà que hauria estat ancorat al mur just per sobre de la porta.

La inspecció del vestíbul corrobora que dita obra, la de la porta i les reformes a les cares nord i oest de la torre són contemporànies, mentre que la sala és anterior. Es comprova en els arrencaments dels dos arcs diafragma que sustenten l'empostissat. Contrasten amb els estreps dels mateixos arcs per la banda de la sala que, per encastar-los van haver de tallar i ajustar alguns carreus.

3. AMPLIACIONS I ELEVACIONS (S. XIV)

El 15 de novembre de 1300 el baró Ponç III (1278-1309), la seva esposa Orpay i el seu primogènit Hug (futur Hug II) emeten una carta de privilegis i exempcions per a tots aquells veïns que volguessin venir a habitar al puig de Santa Pau, on es fundaria una primera pobla. Aquest nucli urbà primitiu és el que s'aprecia encara avui al sector nord-est, als peus del castell. L'empenta ciutadana i noves exempcions van fer que la població cresqués ràpidament, pel carrer de Vila Vella cap al nord, en temps d'Hug II (1309-1323) i la plaça de Dalt o Firal dels Bous (actual plaça major) en temps de Ponç IV (1322-1352). El seu successor, Hug III (o Hug Ademar I), va tenir el mandat més llonge de tota la història de la baronia, des de 1352 a 1393. Tant Hug, Ponç com Hug Ademar van participar activament en les conquestes d'ultramar dels reis d'Aragó, i van obtenir càrrecs i dominis en moltes de les terres controlades, sobretot les insulars. La familiaritat amb la cort va propiciar que els Santapau tinguessin accés als artífex reials, en camps sumptuaris com l'escultura i l'orfebreria, i que aprofitessin aquesta proximitat per a ornamentar el seus propis espais, residencials i de culte.

En aquest període també es van realitzar importants inversions en obres de millora de caire defensiu i residencial que van modificar substancialment l'aspecte d'un edifici que passava jurídicament de domus o casa forta a castell, símbol físic de la baronia de Santa Pau. Les actuacions d'aquesta centúria comencen amb la construcció i ornamentació de la capella de Sant Antoni i Sant Honorat, a la base de la torre de l'homenatge; continuen amb diverses reformes i obertures en les estances principals i el pati, i amb obres de refortificació al final de segle.

3.1. LA CAPELLA

La capella es troba situada a la base de la torre mestra, a l'angle nord-est. És de planta rectangular, coberta amb volta de canó lleugerament apuntada. La porta és adovellada, oberta al centre del mur occidental. La poca llum que penetra a l'espai prové d'una espitllera situada sobre la porta principal, modificada per a armes de foc en època moderna. El volum de la capella es va adossar a

l'exterior de l'angle nord-est del castell, que estava ben defensat per mitjà del rengle d'espitlleres que ja hem descrit en l'apartat dedicat al segle XIII. No tenia comunicació directa amb el castell, i l'accés era independent, per l'exterior. El tancament i la robustesa dels seus murs fa pensar que va ser construïda per a aixecar-hi la torre per damunt de la volta, de manera que actua de base segura per a la gran altura que emprèn la torre. La continuïtat exterior dels paraments, coma mínim fins a la segona planta, sembla confirmar aquesta hipòtesi.

La capella es construeix després de la promulgació de la carta pobla del 1300, en concret durant el mandat del baró Hug II (1309-1322). Tindria tot el sentit, pensant en tenir una capella privada que ocasionalment podia estar oberta al públic, cada cop més nombrós, que habitava al Puig de Santa Pau. En aquell moment encara faltava més d'un segle perquè es construís la parròquia nova, a la plaça de Dalt o de la Vila Nova (la clàssica plaça porxada). Així doncs, si bé no tenim documentació directa la seva fundació, sí que podem justificar-la, ben entrat el segle XIV, per un personatge clau en la història de la diòcesi de Girona, que era membre directe del llinatge garrotxí: parlem de Ramon de Santapau, canonge de la catedral, germà del baró Hug II, que assolí els càrrecs d'ardiaca major i vicari general, i fins i tot fou vicari en seu vacant (gairebé amb els mateixos poders que si fos bisbe) en dues ocasions, entre els mandats de Pere Rocabertí i Pere d'Urrea (1325) i Gilabert de Cruïlles i Arnau de Mont-rodó (1335). Aquest Ramon va ser un personatge complex, potser imbuït de l'ímpetu cavalleresc dels seus pares i germans, que va tenir alguns conflictes en el sí de la cúria episcopal. Però el seu ampli poder li devia permetre donar permís (emès per ell, o pel bisbe corresponent, sota la seva influència) a la construcció de la capella.

No obstant, la primera menció de la capella es correspon a la fundació d'un benefici instituït el 1332, teòricament creat per un Hug de Santapau el 5 d'agost d'aquell any. Monsalvatje diu que es tracta del baró Hug II, però aquell

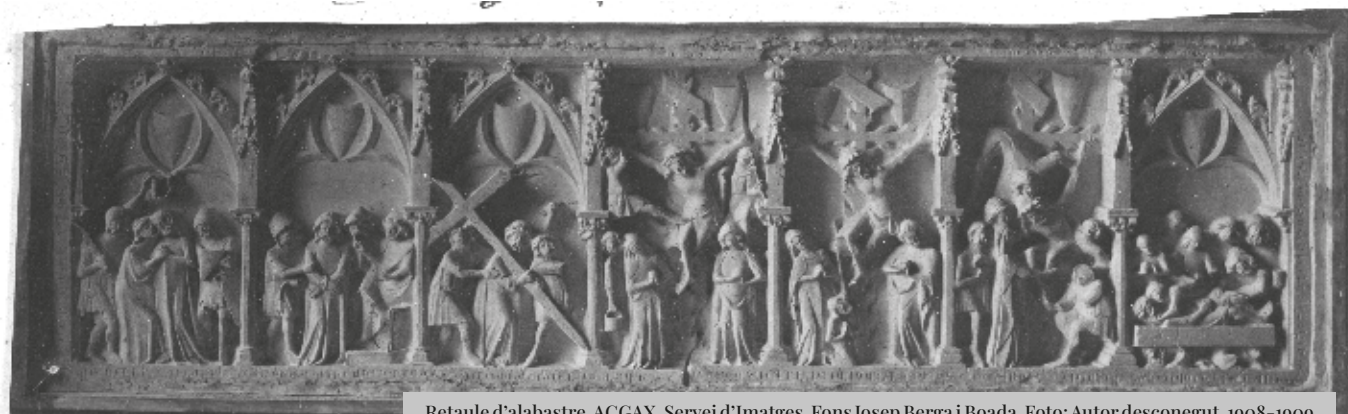
havia mort amb anterioritat, el 1323, o sigui que només pot tractar-se d'un dels seus fills, també de nom Hug, que no assolí el títol de baró, perquè no era el primogènit; o bé realment es tracti d'Hug II, que creà el benefici un any de la seva mort, el 1322, o potser l'any mateix del decés. En qualsevol cas, en la dècada de 1320 la capella estava plenament operativa, i la família baronial maldà per la seva ornamentació. Al llarg del segle XIV, el mecenatge dels barons va deixar dues obres mestres de l'escultura i l'orfebreria medieval catalanes: el retaule d'alabastre i el reliquiari de la Vera Creu.

El retaule va ser tallat en un sol bloc d'alabastre de Beuda, rectangular, de 48 cm d'alçada per 158 cm d'amplada aproximadament. Està dividit en 7 compartiments amb escenes del cicle de la passió de Crist, d'esquerra a dreta són: prendiment (amb Crist i Judes al centre i un soldat a cada lateral); judici davant el pontífex jueu (dos membres de la guàrdia, encaputxats, condueixen a Jesús lligat davant Caifàs, assegut en un tron i portant ceptre); camí del Calvari (amb el braç transversal de la creu elevat, Simó ajudant Crist i un soldat que fustiga el condemnat); la Crucifixió (dos personatges claven Crist dalt la Creu mentre contemplen l'escena la Verge i sant Joan); la mort de Jesús (amb la Verge, sant Joan i Longí, amb la llança); el Descendiment de la Creu (el cos és baixat per un personatge contornejat i és recollit per Maria i sant Joan o Josep d'Arimatea); i l'Enterrament de Crist (amb la presència de la Verge, les tres Maries, sant Joan, Josep d'Arimatea i Nicodem, que sembla estar aplicant els perfums al cos jacent). Les quatre darreres escenes conserven a la part superior una petita inscripció amb les hores oracionals de "migdia", "nona", "vespres" i "completa", mancant per lògica en les tres primeres els mots "matines", "prima" i "tercia", associant, d'aquesta manera, les hores diürnes amb els passos de la Passió, una tradició d'origen medieval, a voltes lligada amb el culte de l'orde franciscà, que tingué continuïtat en els segles XVI i XVII, sobretot en l'edició de llibres i opuscles. El retaule de Santa Pau constitueix l'exemple esculpit més antic dels coneguts fins ara. Una inscripció circumdant informa que de la comitent de l'obra, la baronessa Marquesa Saguàrdia «AQUEST RETAULA A FET FER LA NOBLA MADONA MARQUESA, QUI FO MULLER DEL NOBLA HUGUET DE SANTA PAU E FÍLIA DEL NOBLA EN PONS ÇAGUÀRDIA, SENYOR DEL VESCOMDAT DE CANET» i de l'any de realització, 1341, i del seu autor, mestre Ramon, que la crítica ha identificat

amb Ramon Cascalls, germà del cèlebre escultor Jaume Cascalls.

El retaule ha tingut diverses localitzacions des que, en un moment indeterminat del principi de segle XX, va ser traslladat de la capella del castell de Santa Pau a la casa del marquès de Barberà de Barcelona, on va poder ser estudiat per Agustí Duran i Sanpere abans del 1932. En el moment del trasllat el retaule original es trobava encastat al mur, a nivell del cor, que calia travessar sempre perquè era l'únic accés a la capella des que es construeix, l'any 1766 (veure capítols següents). D'aquesta manera els que acudien a l'ofici hi passaven pel davant. En el seu lloc s'hi posà una còpia en guix. Vers 1936, amb l'esclat de la Guerra Civil Espanyola, la còpia fou trencada, i hom perd el rastre del retaule original fins que l'any 1997, en el transcurs d'un treball d'investigació per a la Universitat de Barcelona, fou trobat en la col·lecció privada del castell de Vilassar de Dalt, propietat de Ramon de Sarriera, marquès de Barberà.

Pel que fa a la Veracreu, es tracta d'una creu-reliquiari d'altar, obra a partir d'una ànima de fusta recoberta per plaques d'argent repussat i cisellat, en les quals hi ha la marca dels argenters barcelonins +BAR. Els braços, d'acabament flordelísat (a excepció de l'inferior, del que parteix l'agulla per encaixar la creu a la peana) presenten en tota la seva superfície una decoració de tiges i fulles de parra, i contenen esmalts de forma quadrilobulada a l'anvers i el revers. El centre de l'anvers està presidit per un crist en majestat, també d'esmalt, envoltat per una màndorla. Els esmalts del voltant, en forma d'escut, es corresponen a les armes dels Santapau (els tres superiors, un faixat d'argent i gules). Però no està clara la filiació de l'escut escacat a la part inferior; segons Martí de Riquer i Armand de Fluvià, es pot associar a les armes dels Ribelles (escacat), llinatge urgellenc que s'emparentà amb els Santapau per mitjà del matrimoni celebrat entre Beatriu de Ribelles i el baró Hug III a mitjan segle XIV. Al centre del revers hi ha fragments de fusta de la veracreu i a la base espines de la corona de Crist. Els quatre esmalts del voltant representen el tetramorf, els quatre evangelistes amb llurs símbols zoomòrfics, i comparteixen amb el Crist de l'anvers la coloració a base de tonalitats verdoses, blavoses, violàcies i melades. Núria de Dalmasas apunta la possibilitat que l'ordenació de plaques hagi estat modificada perquè la seva col·locació habitual faria coincidir la cara on hi ha el pantocràtor amb el tetramorf.

Retaule d'alabastre. ACGAX. Servei d'Imatges. Fons Josep Berga i Boada. Foto: Autor desconegut, 1908-1909.

Actualment, la Veracreu resta encaixada en un peu de plata barroc, de finals del segle XVII (en substitució d'un hipotètic peu gòtic, desaparegut). Els dos fragments s'uneixen en un cos piriforme, invertit i aplatat, tot ell repussat amb ornaments vegetals, així com el següent tram, també lleugerament piriforme, que conclou amb l'obertura motllurada per a l'encaix de la creu medieval. L'única referència documental de la Veracreu apareix al testament del baró de Santa Pau Hug III, dictat el desembre de 1391, abans que el noble s'embarqués cap a Sicília per a sufocar una revolta encapçalada pels nobles de l'illa. En el document, el baró fa donació de la Veracreu a la capella de Sant Antoni i Sant Honorat, situada a la planta baixa de la torre mestra del castell, i insisteix en què el reliquiari no pugui sortir de la capella, ni del límit de la baronia, i que si es donés el cas, fos donada a la Seu de Girona. Per bé que la data exacta d'execució no pugui ser precisada, la peça s'inscriu dins els cànons de la producció d'orfebreria catalana medieval de mitjan segle XIV. Dalmases la data vers 1350-1360, i contextualitza els esmalts amb els d'influència sienesa introduïts a Catalunya per l'orfebre valencià (de probable origen gironí) Pere Bernés i el seu cercle. Actualment es troba conservada al tresor de l'església parroquial de Santa Maria de l'Assumpció.

4. EN TEMPS DELS OMS (S. XV-XVIII)

Malgrat els orígens inequívocament medievals del castell, i les importants fases constructives descrites fins ara, la fortalesa no va prendre el seu aspecte actual fins l'extensa remodelació que van practicar-hi els Oms, primer a finals del segle XV, i després al segle XVI.

En el primer cas, les reformes detectades tenen a veure amb el conflicte dels remences, o sigui, la guerra que va enfrontar la Generalitat contra el rei Joan II, i en la qual, els pagesos de remença comanats per Francesc de Verntallat van prendre partit pel rei, que els havia assegurat l'assoliment de certs privilegis, entre ells, l'abolició de la servitud. Tal i com relata Grabolosa, «la població de Santa Pau, durant la guerra dels remences, fou un centre neuràlgic de màxima agitació. Era on els "pobles menuts" semblaven millor organitzats i més ben avinguts. L'any 1462, dirigits pel cabdill Francesc de Verntallat, ocuparen els castells de Finestres i de Colltort. Finestres va esdevenir caserna general de les tropes rebels». Tot indica que els remences van intentar assaltar la vila i el castell, però infructuosament. El baró d'aquell moment, Berenguer d'Oms, residia al castell de Cotlliure amb la família, i es mantenia fidel a la Generalitat. És probable que els santapauencs reforcessin les defenses de la vila i el castell, preveient nous atacs. Però no en tenim constància documental, i tampoc cap evidència física. De fet, el castell havia estat emmerletat amb mantelletes des de la fi del segle XIV, i aquestes eren unes defenses que servien també en conflictes posteriors.

Dècades després de la guerra, cal parlar, llavors sí, de reformes dutes a terme pels Oms. No es tracta d'una acció constructiva o d'aixecament de nous cossos, però sí que afectà alguns forjats, algunes de les obertures principals

interiors i exteriors, i la façana oest, que fou completament remodelada. No tenim dades de quan s'efectuaren dites reformes, a excepció de l'escut Oms que corona la porta central de la façana principal, que porta als costats l'any "1598". Aquesta dada és indicativa que molt a finals del segle XVI Berenguer III d'Oms (1582-1596) o bé el seu hereu Berenguer IV d'Oms (1596-1634) van promoure les obres. Hem de situar en aquest període el canvi d'obertures i forjats de l'ala sud del castell i la seva façana vers el pati. Seguint al pati, és el moment de la col·locació de tres grans portes, la de final de l'escala (sobre la llinda hi havia l'escut dels Oms, avui completament desfigurada), i les d'entrada a les sales nord i oest, així com la façana al pati de tot el cos occidental.

Però tal vegada, el lloc on més s'aprecien les reformes és a la façana exterior occidental, on les obertures medievals van ser substituïdes per grans finestres i portes amb balconada, disposades simètricament a partir de l'eix que conforma la porta, al centre del mur de la planta baixa. Totes aquestes obertures eren de llinda plana, amb el dintell i els muntants motllurats segons el gust de l'època. Alhora podem veure en la intervenció una certa voluntat "d'integració" arquitectònica amb l'entorn: el pany de mur occidental mai no havia estat un punt d'entrada ni de referència. Molt probablement (com ja han suggerit alguns), la reforma dels Oms va fer desaparèixer la fisonomia medieval d'aquell sector, substituïnt portes adovellades i finestres coronelles (semblants a les que veiem a l'ala nord, o la que està tapiada al sud) per portes i finestres "a la romana", amb el dintell i els muntants ben plans i motllurats. D'aquesta manera es creà una "façana del castell", que no havia tingut en altre temps, ja que els accessos principals eren pel costat nord (capella i porta adovellada medieval, en una zona estreta i densament poblada), i així s'obria una nova façana que dialogava amb la resta de cases del sector oest i sud, cap on es desenvolupava la plaça de Dalt (plaça Major). Alhora, la façana oest s'afrontava amb el gran casal dels Balbs.

Manquen les notícies fins a mitjans del segle XVII, quan es podrien haver obert els balcons de la façana oest. En un d'ells Monsalvatje afirma haver llegit la data "1653", però un examen atent d'aquesta façana (o altra) avui dia no permet apreciar l'any enlloc. Si fos cert, vol dir que els dos balcons serien del temps de Ramon I d'Oms (1640-1693), però no en tenim cap altra referència. De tota manera, dita afirmació contrasta amb un dels pocs fets bèl·lics que van afectar directament el castell, corresponents al final d'aquella centúria.

A partir d'una investigació d'Armand de Fluvià a l'arxiu del marquès de Catellós, sabem que durant la invasió de Lluís XIV, l'any 1694 les tropes franceses van destacar una guarnició al castell de Santa Pau, on van romandre alguns mesos, sota el comandament de monsieur Guison. El mateix 1694 les tropes espanyoles a les ordres del baró de Pru (personatge que va intervenir en aquella guerra en múltiples fets bèl·lics) van recuperar el castell, però per tal que no fos ocupat novament, va manar volar part de la fortalesa mitjançant "hornillos" amb alta càrrega

incendiària: «restaren demolides les cambres que hi havia des del saló gran fins a les parets exteriors». Sembla que l'encarregat de reconstruir-los fou Antoni d'Oms, amb un enorme cost de 2000 lliures. Però en què va consistir la "demolició" d'aquell sector? Va provocar ruïna arquitectònica, o es va limitar a desperfectes considerables als interiors? No sabem si seguint les indicacions de de Fluvià, o perquè tenia alguna altra font documental inèdita. S. Reixach precisa que «una voladura enderrocà quasi tota l'ala oest». L'anàlisi dels paraments exteriors i interiors no ho pot corroborar i, a més, l'escut de 1598 a la porta principal no sembla que se n'hagi mogut mai. O es tractaria d'una peça reaprofitada per a la reconstrucció post 1694? Sens dubte, la revisió d'aquesta documentació d'arxiu podria aclarir una part d'aquests dubtes, però de moment, aquesta oportunitat no es troba a l'abast dels investigadors.

5. DE L'ARRIBADA DE LES MONGES A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

No hi ha cap constància que els múltiples fets bèl·lics del segle XIX deixessin cap rastre al nucli de Santa Pau o al seu castell. Ni la invasió napoleònica, ni les tres guerres carlines no van afectar la fortalesa. Els canvis que va poder experimentar el castell, que són diversos, venen per una altra idiosincràsia.

L'any 1858 arriba a Santa Pau una comunitat de monges, les Germanes Dominiques Terciàries de l'Anunciata. Segons relata Salvador Reixach, aquesta comunitat «van jugar un paper fonamental en el camp de l'ensenyament durant els cent-dou anys de permanència a la vila». Un any després de la seva arribada, la germana Teresa Bonay va obtenir la plaça municipal de mestra de nenes. Però Bonay va marxar anys després, i la plaça va recaure en una mestra segle, fet pel qual les monges van deixar l'escola. Van viure un temps a can Cortada i finalment es van instal·lar al castell, amb l'aquiescència dels seus propietaris. Les monges van obtenir de nou la plaça de mestra pública el 1868, i en el període de 1882-1889, moment a partir del qual, podem començar a datar moltes de les comparticions actuals de l'interior del castell, que desdibuixen les partions originals. És probable, també, que d'aquest període es deuen algunes petites obertures i, ja dins el segle XX, l'adquisició de pissarres, cadires, pupitres i altres material escolar, restes del qual es conserven disseminades per estances i murs del castell. En tot cas, el "remenament" de les hermanas va canviar la fesomia de la fortalesa: «...hem de dir que els cent anys d'estar-hi les monges, foren prou perquè el rastre noble del castell, desaparegués per complet. La preocupació de les religioses, al marge de la història i de la sensibilitat artística, era d'adaptar les cambres no solament a l'habitatge conventual, sinó també al servei pedagògic que hi exercitaren a favor de la localitat».

La primera vegada que les dominiques van haver de marxar del poble va ser amb l'esclat de la Guerra Civil, a mitjans juliol de 1936, quan les faccions republicanes més radicals van perseguir i assassinar molts clergues del

terme. Van poder tornar al castell al febrer de 1939, i se'l devien trobar una mica canviat, perquè el consell municipal l'havia incautat i hi havia realitzat algunes reformes. Entre les moltes iniciatives urbanístiques de l'Ajuntament durant la guerra, hi ha la «construcció de la murada del castell», o sigui, l'adequació del gran terraplè emmurallat que circumda la fortalesa per tots els flancs menys l'oriental, i permetia accés per mitjà d'escales de pedra per l'angle sud-oest i el costat nord, en direcció a les portes de la capella i la principal del castell. Pel que fa a l'interior, l'única notícia aparentment segura d'obres realitzades durant la guerra la proporciona Grabolosa, en parlar de l'escala que hi ha l'angle sud-est del pati «Una gran escala –cada graó es d'un bloc robust– ens emmena al primer pis. Actualment hi ha una altra escala (dels anys 1936-1939), que destrueix l'austeritat de l'estança». No sabem massa res més del castell durant el conflicte, a part que va poder acollir alguns dels refugiats bascos, asturians i malaguenys que van arribar-hi, desplaçats per la guerra, i que potser calgueren obres menors en les compartimentacions interiors.

En la dècada de 1950 les inscripcions a l'escola de les monges van disminuir considerablement, i la comunitat es va plantejar marxar. No obstant van seguir al castell fins el 1968, quan van deixar el castell definitivament, malgrat l'oposició de molts veïns. Just després es construí un petit teatre, amb escenari de tipus «orfeó», platea i grada alta, situat a la planta baixa de l'ala oest. Aquestes obres van implicar la destrucció de l'interior d'aquell sector, i la construcció d'un forjat nou amb embigat industrial. S'hi van fer representacions fins als anys 80. A part d'aquest tipus d'actes, fins a inicis del segle XXI el castell va servir d'escenari per al pessebre vivent de Santa Pau, i l'any 2000 s'hi van commemorar els 700 anys de la promulgació de la carta pobla emesa per Ponç III el 1300. A banda d'altres actes puntuals, el castell ha restat buit i en desús, i l'abandó ha provocat el deteriorament dels interiors, la proliferació de vegetació descontrolada al pati i a la lliça oriental, i l'esfondrament de forjats entre la planta noble i les golfes, així com de la caiguda de sectors puntuals de la teulada.

Des de finals de la dècada de 1980 l'Ajuntament va intentar en diverses ocasions –infructuoses– que el castell fos de propietat pública o que, com a mínim, pogués tenir un ús per a la població. Des de llavors ençà, el deteriorament de l'estructura ha estat constant, i si bé la caixa de murs es manté, en general, ferma, els desperfectes a la coberta són considerables. En la dècada de 2010 ja s'apreciaven dos forats al centre de la coberta de l'ala est, i recentment, mentre es concloïa aquest estudi, s'esfondrà un tram sencer de la mateixa ala est, el contigu a la torre de l'homenatge i que donava cobertura a l'accés a la capella. La recent adquisició i titularitat pública obre les portes a una desitjada i necessària restauració.

Jordi Sagrera i Aradilla
Laura Cullell Salamanya
Miquel Àngel Fumanal i Pagès
Albert Reixach i Sala

Bibliografia

- AADD, «El patrimoni de Santa Pau: de les pedres a les tradicions compartides», *Croscat*, núm. 12 (2010), p. 3.
- Pere Català i Roca, *Els castells catalans*, vol. III, Ed. Rafael Dalmau, Barcelona, 1971, p. 143-159.
- Lluís G. Constans, *Santa Pau Medieval*, 3 vols. de la Biblioteca Olotina, Imp. Aubert, Olot, 1949-1953.
- Ferran del Campo i Jordà, «*Castells medievals: 37 castells de la Garrotxa Garrotxa*», Carles Vallès editor, Figueres, 1989, p. 93-95.
- Carles Fochs, «L'arquitectura de Santa Pau», *Vitrina*, 4 (1989), p. 53-67.
- Miquel Àngel Fumanal, «El retaule perdut de Santa Pau: revisió d'una peça oblidada», *Vitrina*, núm. 9 (1997), Museu de la Garrotxa, p. 45-52.
- Miquel Àngel Fumanal, «La Veracreu de Santa Pau (tercer quart s. XIV)», (coautor amb Neus Giménez) revista *Croscat*, núm. 2, Santa Pau, 2001, p. 15-17.
- Miquel Àngel Fumanal, «El castell dels barons», *Croscat*, núm. 5 (2003), p. 44-47.
- Miquel Àngel Fumanal, «Ramon Cascalls», dins *Escultura I. L'Art Gòtic a Catalunya*, Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 2007, p. 220-222.
- Miquel Àngel Fumanal, Albert Planas, Albert Reixach, «El patrimoni i el futur del turisme a Santa Pau», *Prisma* núm. 1, dossier dins *Croscat* núm. 9 (2007).
- Miquel Àngel Fumanal (coord.), «Santa Pau: full de ruta del turisme cultural», *Prisma*, núm. 3, dossier dins *Croscat*, núm. 12 (2010).
- Miquel Àngel Fumanal i Albert Reixach, *Santa Pau. Paisatge amb història*, Ajuntament de Santa Pau, 2011.
- Ramon Grabolosa i Puigredon, *Històries de Vila Vella*, Ed. Miquel Arimany, Barcelona, 1959.
- Ramon Grabolosa i Puigredon, *Santa Pau i la seva baronia*, Ed. Montblanc, Barcelona, 1971.
- Ramon Grabolosa i Puigredon, *Les Valls d'Olot*, Editorial Montblanc-Martin, Barcelona, 1975.
- Francesc Monsalvatje i Fossas, *Santa Pau*, col. *Notícies Històriques*, vol. III, Impremta Bonet, Olot, 1891.
- Miquel Oliva i Prat, «La Villa de Santa Pau, conjunto histórico-artístico», *Revista de Gerona*, núms. 48, 50, 51, 52, 53, 54 (1969-1971).
- Salvador Reixach i Planella, «Santa Pau al final del set-cents: Notes de demografia i societat», *Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca*, 1992-93, p. 123-163.
- Salvador Reixach i Planella, *Santa Pau*, Diputació de Girona, col. Quaderns de la Revista de Girona, 1998.
- Albert Reixach i Sala, *Patrimoni de Santa Pau*, informe encarregat per l'Ajuntament de Santa Pau (inèdit), 2005.
- Carme Sala i Giralt, «El fi d'una noble nissaga de la Baronia de Santa Pau», *Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca*, 2 (1978), 165-181.
- Joan Soler i Jiménez, *La formació de la pobla de Santa Pau a redós del castell dels barons (1248-1331)*, Fundació Noguera, Barcelona, 2008.
- Ramon Soler i Plana, *El castell de Santa Pau: la seva evolució*, treball final del Màster en Gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local, tutor Dr. Joaquim M. Puigvert, Universitat de Girona, 2011 (inèdit).
- Carme Vinyoles, Miquel Torns i Pau Lanao, *Castells vius*, col. Quaderns de la Revista de Girona, núm. 46, Diputació i Caixa de Girona, 1993, p. 68-69.

EL CASTELL

Espai d'acollida cultural

El castell de Santa Pau ha estat durant molts anys escenari del món cultural del nostre municipi. Abans de construir les noves escoles i de la restauració del Centre Cívic, el castell havia acollit nombroses activitats.

Primer com a escola sota el mestratge de les monges dominiques (fins l'any 1968) i, durant poc temps, acollint en les seves aules els alumnes del poble, un cop ja havien abandonat el castell les monges i abans d'estrenar l'escola Joan Maragall (1971).

A continuació esmentem tot un reguitzell d'entitats i institucions del municipi que en varen fer ús:

- **Parròquia** i jovent dinàmic d'aquella època (anys 50 del segle passat) van organitzar i portar a terme cinema (a càrrec del vicari Mn.Miquel Vall-llosera), teatre (des dels anys 50 i abans el rector Pere Bayona va organitzar assíduament obres de teatre al casal amb actors locals i sovint portava grups foranis), recepció dels reis mags (amb lliurament de regals als infants de la vila) al casal i sardanes a la murada amb una gramola.

- **Amics de Santa Pau:** Durant la dècada dels anys setanta, l'espai de la presó va acollir reunions anuals de caràcter cívic i associatiu, esdevenint un punt de trobada. Posteriorment, l'any 2000, aquest mateix espai va ser l'escenari d'un conjunt d'actes culturals commemoratius amb motiu del 700è aniversari de la Carta de Població, que van incloure una exposició, un concert i una conferència, posant en valor el patrimoni històric i simbòlic dins la memòria col·lectiva del municipi..

- **Escola:** teatre. Ja abans dels anys 50 i fins els anys 80, l'escola de les monges i més tard les escoles del poble organitzaven obres de teatre al casal. A partir del 1981 des de l'escola Joan Maragall es van organitzar

directament o indirecta moltes activitats al castell pel fet que no es podia disposar del Centre *Unión Moral* pel seu mal estat.

En Jordi Espadalé ens ha facilitat aquest llistat:

Exposicions (presó del castell)

- 17/1/1982- Exposició d'eines de la masia i del camp, conjuntament amb Col·lectiu Croscat amb motiu de la fira de Sant Antoni.
- 22/5/1983- Exposició de flors
- 4/6/1983- Exposició "Volcans de Santa Pau"
- 22/1/1984- Exposició "Esglésies i oratoris del terme municipal de Santa Pau", conjuntament amb el Col·lectiu Croscat amb motiu de la fira de Sant Antoni.
- 14 al 18/8/1985, mostra d'art amb obres de Leonor Mateu, Ventura Julià, Miquel Prat, Nati Orri, Esteve Barcons i Ramón Romeu.

Teatre i altres (casal del castell)

- Juny 1981, 1r Festival de fi de curs de l'escola
- 24 i 25/12/1981, L'Estrella de Nadal, organitza l'Associació de Pares
- 1982: Ball de disfresses al casal del castell, amb motiu del Carnestoltes.
- Juny 1982, 2n Festival de fi de curs de l'escola
- 4/6/1983, 3r Festival de fi de curs de l'escola
- 21/1/1984, "Els bruts de Vallneta" a càrrec del grup "Els Fesolets de Santa Pau"
- Febrer 1984, Festa de Carnestoltes
- Juny 1984, 4rt Festival de fi de curs de l'escola
- 24/12/1984, Gran Xocolatada amb coca i vi dolç a l'interior del castell

- **Collectiu Croscat** i després la **Comissió de la Fira de Sant Antoni** : Exposicions (presó del castell), balls, teatre al casal (principis i mitjans anys 80) i fesolada (any 1992).

- **Terrabruna**: teatre i pastorets (anys 80) i Gran Quina nadalenca el 1987, al casal.

- **Club Poliesportiu**: festa sopar de cap d'any, durant dos o tres anys, a principis dels anys 80 al casal.

- **Pessebre Vivent**: escenificació de diferents quadres al seu interior (a partir de mitjans anys 80 fins l'actualitat).

1992 · Pessebre vivent al pati del Castell

Tot això demostra que aquest edifici fundacional de la nostra vila havia estat un lloc vital, on un gran nombre d'activitats i inquietuds hi van trobar aixopluc.

LA PUNTAIRE
COMÈDIA DRAMÀTICA
de SALVADOR BONAVIA i
PANYELLA inspirada en la
Poesia de MANUEL RIBOT
i SERRA pel grup
TERRA BRUNA

Repartiment:

IGNÈS	- Anna M ^a Prat	M ^a RAMON	- Josep Martí
ROSER	- Rosa M ^a Colobrans	EL XVI	- Josep Nàprea
MARC	- Maryrida Galdinarrera	EL PASTETES	- Mercè Lloves
ALBERT	- Gaspar Nogué	EL LLAGASTA	- Teresa Colom
DAN	- Ricard Sargatal	EL SARGANTENET	- Ramon Martí
RAVI	- Miquel Durà	EL RAP	- Carlet Llorens
ANTONET	- Esteve Colom	EL TEM	- Ricard Falcó
MATIES	- Joan Blach		

APUNTADORS - Dolora Buch i Emilià Félix
IL·LUMINACIÓ ; MÚSICA - Antoni Buch
DECORACIÓ - Ricard Sargatal i Esther Guillem
MAQUILLATGE ; VESTUARI - Assumpció Güell i M. Galdinarrera
COL·LABORACIONS - Alex Buch, Jacint Juandó, Paquita Prat i Grup de Joves

Representacions: Al casal del castell

SANTA PAU: Dissabte dia 5 de Juny
a les 9'30 del vespre
Diumenge dia 6 de Juny
a les 7 de la tarda

Venda anticipada d'entrades a LA FLECA de Santa Pau

Els Ingressos es destinaran per a milleres del local

US HI ESPEREM!

Com a fets anecdòtics de certa rellevància cal ressaltar:

Any 1981: El grup Terrabrúna debuta amb la representació dels pastorets amb èxit. Aquest fet fa que es consolidi el grup que té com a punt àlgid la representació de l'obra *La Puntaire* al casal el 5 de juny de 1982, com a homenatge als actors locals que molts anys enrere l'havien protagonitzat amb molt d'èxit i havia quedat gravat a la memòria de molta gent del grup. Obté un èxit espatarrant i fins i tot en fan representacions fora de Santa Pau. Els diners recaptats en les seves actuacions es destinen per pintar, fer decorats i posar ordre al Casal del castell que estava molt abandonat. Uns artistes que passaran als annals de la història popular de Santa Pau.

Any 1982: El Col·lectiu Croscat (grup sorgit a l'escola format per jovent i membres dels Fesolats de Santa Pau) recupera la Fira de Sant Antoni amb col·laboració de l'escola i organitza una **exposició d'eines antigues del camp** a la presó del castell. Un tip de portar estris recollits en diferents masies i cases del municipi que van omplir la sala de la presó. Recordem en Josep Bossoms àlies "Bananès" enfilat en una escala penjant una enorme senyera a la volta, transgredint totes dels normatives de riscos laborals. Eren altres temps. També per la fira de l'any 1984 cal esmentar el memorable ball al casal a càrrec dels acordionistes Fonso de Lliurona i Tonet de Molló, dos dels darrers "músics sense solfa" que quedaven en actiu, una actuació que va fer recordar els antics balls que havien viscut els nostres avis. Dos porrons als seus peus i un traguinyol entre cançó i cançó. No cal dir que les peces finals van ser les més animades del repertori.

Diumenge, 17 gener de 1982

FIRA DE SANT ANTONI

SANTA PAU

Continuant la tradició perduda de la fira, s'inicia altra vegada a la part vella del poble.

Gran exposició d'eines de la masia i del camp
al Castell — Oberta tot el dia

programa d'actes:

MATÍ: des de tres quarts d'onze

- Benedicció simbòlica d'animals.
- Inauguració de la fira.
- Missa.

TARDA: a dos quarts de cinc

- Representació de ballets típics, a càrrec de l'Esbart Dansaire «La Faràndula» de L'Escola.

tot seguit:

- Gran ball amb música, premis i sorpreses.

A la fira i a les voltes de la plaça hi hauran parades i, per a subscriure-vos, a fi d'aconseguir una taula per a poder vendre els vostres objectes, dirigiu-vos:

als telèfons 26 24 00 - ext. 43, 52 i 44 o bé al Carrer dels Sastres, 8 d'Olot

Any 1982: Un grup de joves i el Col·lectiu Croscat organitzen, amb col·laboració de l'escola, la tercera edició de la festa de **Carnestoltes** (1980-1984) i un ball de disfresses al Casal del castell. Hi actua el grup *Copacabana*, uns galifardeus de la bohèmia gironina coneguts de la Tura Soler a la Universitat i contractats a canvi de tenir barra lliure, la qual cosa va suposar una enorme despesa en cerveses, és a dir que "van sortir molt cars" (Tura Soler dixit). El seu aspecte rockero va sobtar al principi però al final tothom es va divertir d'allò més. Suposem que els músics van sortir ben "contents" de la festa. Cal dir que els Copacabana van ser anys més tard l'embrió dels famosos Sopa de Cabra.

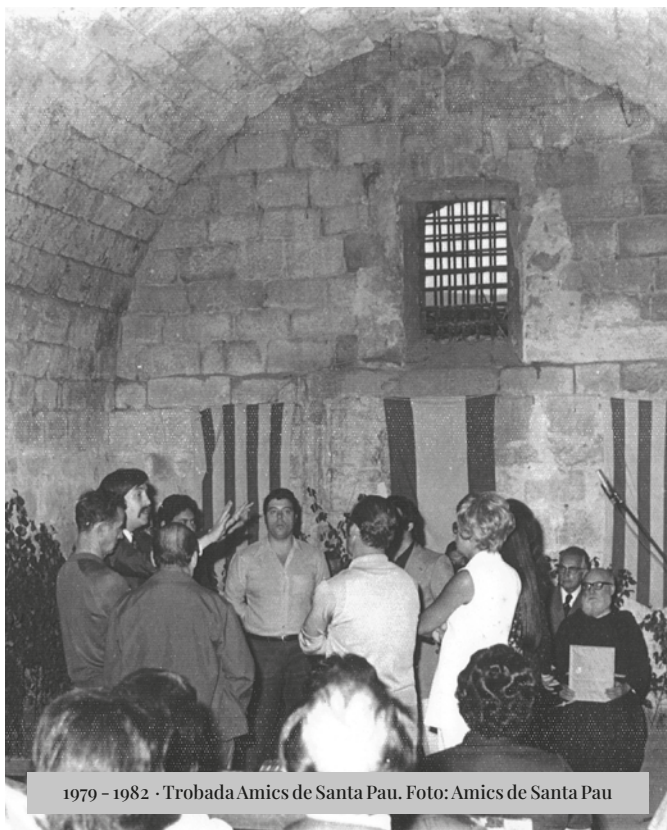
Any 1992: La comissió de la Fira de Sant Antoni organitza la segona edició de la **fesolada** i té la pensada de celebrar un dinar popular al castell. Com a convidat d'honor hi assisteix el malaguanyat Pere Tàpias. Les autoritats mengen a la presó i la resta a la murada. El control d'entrada no reconeix als propietaris del castell i al principi els impedeix l'accés al no disposar del corresponent tiquet. Al final tot se soluciona i el dinar és un èxit rotund de participació amb la presó i la murada plena de gom a gom de gent menjant fesols. Recordem en Mateu Batlle i la seva Vespa fent viatges sense parar a Can Pauet per anar proveïnt de vi als comensals que venien amb molta set.

Fesolada 1992 · Foto: Ajuntament de Girona. CRDI (Fons El Punt – Tura Soler)

Any 2000: Els Amics de Santa Pau organitzen una conferència (a càrrec de Miquel Àngel Fumanal), un concert (a càrrec del trobador Alfons Encinas i el seu grup) i una exposició a la presó del castell per commemorar els 700 anys de la carta de població, amb assistència dels propietaris (que aquest cop si se'ls deixà entrar per presidir l'acte) i un nombrós públic que omple la sala.

Esperem que, amb el pas a la propietat pública, el castell torni a ser realment de tothom i es converteixi en un espai viu, obert al poble. Que aquest canvi serveixi per cuidar-lo millor, donar-li nous usos culturals i socials i fer que la gent el pugui gaudir, conèixer i sentir com a propi, avui i en el futur.

1979 - 1982 · Trobada Amics de Santa Pau. Foto: Amics de Santa Pau

Obra La Puntaire, grup Terrabruna. Foto cedida família Colldecarrera

1981 · Els Pastorets, grup Terrabruna. Foto cedida família Colldecarrera

2000 · Concert d'Alfons Encinas, trobada Amics de Santa Pau

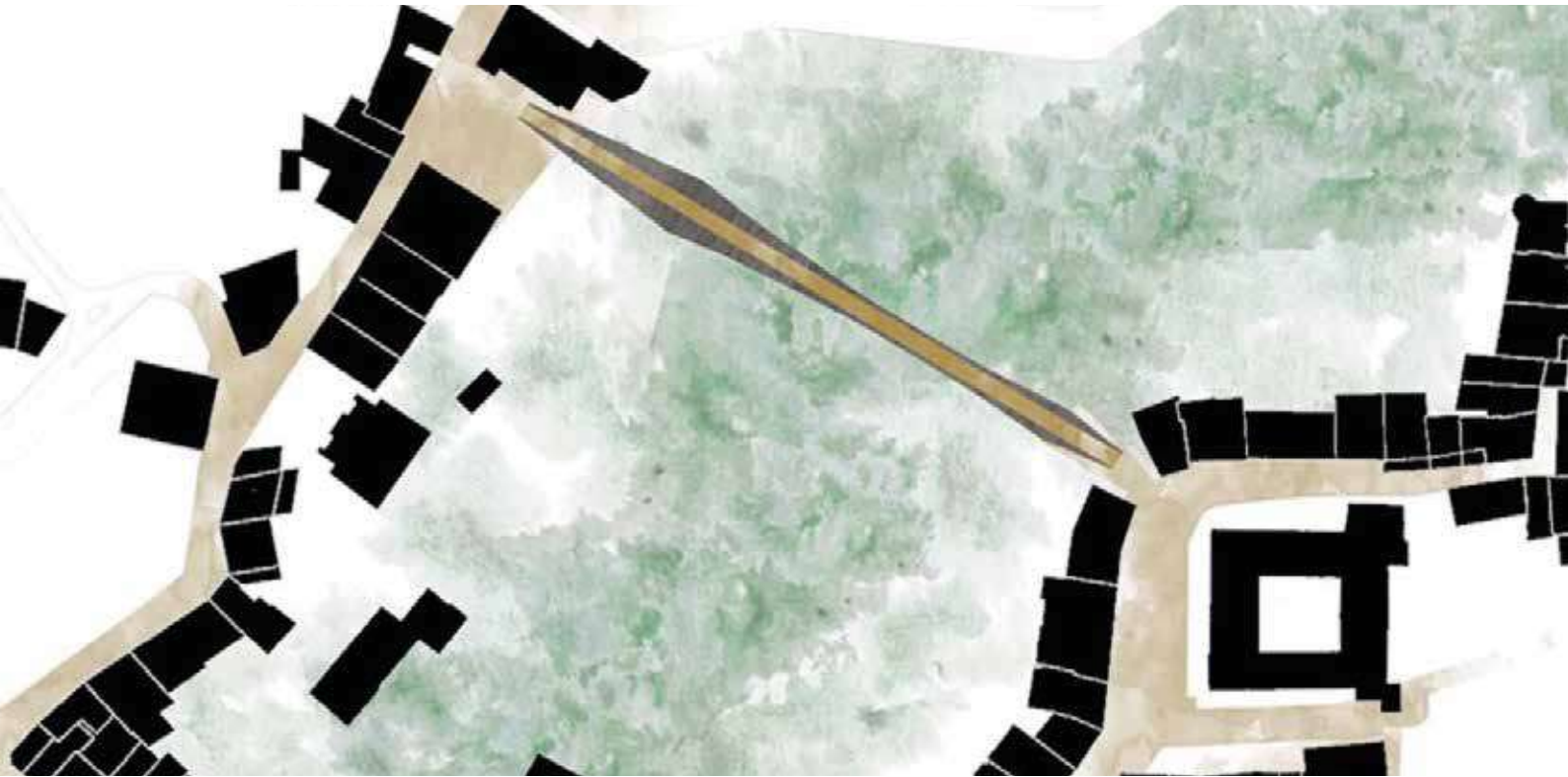
Agraïments a **Roser Sala** (per facilitar documentació de l'arxiu elaborat per **Salvador Reixach**), **Jordi Espadalé**, **Gaspar Nogué**, **Tura Soler**, família de **Margarida Colldecarrera** per facilitar informació i documentació diversa per elaborar aquest article.

Moltes gràcies a tots.

Martí Collelldevall
Mateu Batlle
Sergi Cabezas

EL CASTELL I LA MÀQUINA DEL TEMPS

“Sols el poble salva el poble”

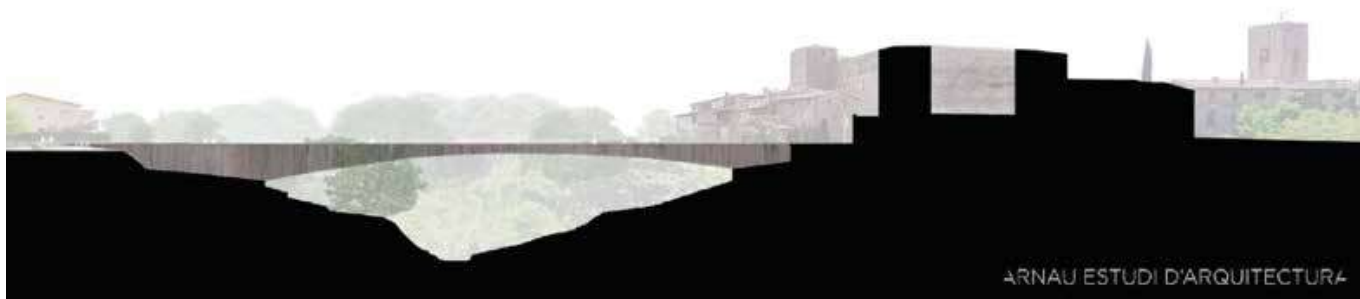

La compra del castell de Santa Pau per part del poble i de l'Ajuntament ha obert el debat sobre quins són els usos que pot tenir aquest potent i simbòlic edifici que avui, finalment, ja es troba en mans dels seus habitants. A partir d'ara, aquesta fortificació alçada en època medieval per protegir i controlar els santapauencs passa el relleu als seus “súbdits” perquè siguin ells els qui la controlin i la protegeixin: una esperançadora metàfora de progrés democràtic entre tanta incertesa política.

Situat al centre i just en el punt més elevat del turó on s'agrupa la Vila Vella medieval, el castell de Santa Pau és, per la seva senzillesa i claredat compositiva, un edifici de gran qualitat arquitectònica. No és habitual trobar-se amb fortificacions medievals que hagin conservat la senzillesa del seu disseny original quasi inalterada al llarg de tants segles. Aquest, per exemple, és també el cas de l'inacabat Castell de Montgrí, al Baix Empordà, amb el qual el Castell de Santa Pau hi coincideix en l'origen medieval els dos s'inicien entre els segles XII i XIII, en la planta quadrada al voltant d'un pati central i també en la seva dimensió el quadrat en el que s'inscriuen mesura en ambdós casos uns 30 metres d'amplària. A diferència del Castell de Montgrí, però, el de Santa Pau sí que es va finalitzar i va entrar en ple funcionament donant servei a funcions nobles, militars i fins i tot servint com a convent de monges i escola ja en ple segle XX.

L'estructura de l'edifici, de planta baixa i dues plantes pis, s'assenta damunt d'un promontori rocós envoltat per un sòcol que resol l'accés a la planta baixa i dona lloc a un cambra lineal coberta amb volta de canó, un espai inaccessible i encara inexplorat. La planta quadrada del castell s'agrupa a l'entorn d'un únic pati d'armes. A la cantonada nord-est s'hi emplaça una torre de l'homenatge rectangular que sobresurt en planta, corona l'edifici en alçada i controla l'entrada. Dins del pati hi trobem alguns elements d'especial interès, com una parella d'escaleres exteriors oposades en cantonada, un enginyós sistema d'aprofitament i conducció de les aigües pluvials fins a la cisterna emplaçada just al centre del pati, o alguns finestrals gòtics originals.

Tant per la seva posició a la vila com per la dimensió, potència i qualitat material que presenta, el castell té un domini urbanístic i arquitectònic total sobre el seu poble. I, en conseqüència, també regna sobre tots aquells actors que, a l'ombra del castell, compartim escenari en aquesta obra de teatre costumista en què vivim. És per això que, una vegada establerta la propietat pública del castell, cal tenir en compte el seu irrefutable domini simbòlic i històric sobre la vila a l'hora de determinar quina és la nova funció que ha de dur a terme. En aquest sentit, els usos estrictament públics hi escauen més que qualsevol altre de caire privat i, sens dubte, haurien de ser-ne els

dominadors, tant pel que fa a la proporció de l'espai ocupat com en l'elecció de la situació i la jerarquia en el volum construït. Però també és cert que, amb mesura i supervisió sobre les activitats i les afectacions, es poden plantejar aprofitaments privats parcials vinculats al sector serveis que ajudin a finançar la reforma i a mantenir l'edifici.

Dit això, si abans d'actuar intentem establir un ordre de prioritats en el llistat d'actuacions a fer al voltant de l'adquisició pública del Castell, probablement el seu canvi d'ús no hauria pas d'ocupar el primer lloc. I és que, abans de res, cal afrontar la urgència de les seves patologies estructurals i constructives, tot consolidant-lo per evitar que es degradi encara més. També, a partir d'aquestes actuacions de mínims, s'ha de poder garantir que el castell sigui visitable amb seguretat, ja que aquesta activitat té interès per si mateixa.

L'arquitecte català Enric Miralles deia: "Els edificis no s'haurien d'acabar perquè només així poden sobreviure el pas del temps". I és que, de fet, si tanquem una mica l'angle de visió i ens mirem el castell des d'un punt de vista històric i arquitectònic, completar la fase de consolidació estructural i constructiva de l'edifici sense dotar-lo d'artefactes tan terrenals com són les instal·lacions o els aïllaments, pot significar un èxit i magnífic moment en la llarga història d'aquest edifici.

I, mentre el debat sobre els usos fa xup-xup a l'Ajuntament, a la plaça, al taller o als bars del poble, també caldria pensar en com resoldre un dels principals reptes que planteja l'establiment d'aquest nou equipament

recuperat pel poble al bell mig de la vila vella: com hi accedim? Més enllà d'esdeveniments puntuals com mercats, enterraments o pessebres, la presència contínua d'una activitat pública al nucli del poble és un fet nou en aquest segle que cal valorar amb tenacitat. Si no es resol l'accés, la problemàtica associada al nou ús del castell —mobilitat, accessibilitat, aparcament o gentrificació— podria acabar amb el ja desgavellat i tan essencial ús residencial permanent a la vila vella de Santa Pau.

En aquest sentit, com si es tractés d'una reserva edificatòria històrica que espera la seva oportunitat, la morfologia urbana de Santa Pau ofereix una magnífica possibilitat de connexió física entre el creixement del s. XX a l'àmbit del carrer Major i la vila Medieval. I és que el mirador de Can Pauet es troba perfectament alineat i just a la mateixa cota topogràfica que la plaça Lluís Masó Subirats (espai de memòria històrica), just a la cantonada nord-oest del castell. Aquestes dues valuoses espitlleres urbanes, una oberta en la trama urbana moderna i l'altra en la medieval, podrien unir set segles d'història a través d'un pont sobre el torrent de Pujolars. Un pont que acompanyaria veïns i visitants des de l'accés al poble per la carretera fins a la Vila Vella de manera directa, propera, peatonal i accessible: una autèntica màquina del temps suspesa en l'aire capaç de recular set-cents anys d'història en una passejada de només cent metres damunt les copes d'uns lledoners.

Arnau Vergés i Tejero
Dr. arquitecte

CAMPANYA SALVEM EL CASTELL DE SANTA PAU

de la utopia a la realitat

Des de l'Associació Amics de Santa Pau, en aquest recull de fets que han tingut lloc entre els anys 2024 i 2025, volem explicar d'una manera senzilla i entenedora per a tothom, com s'ha desenvolupat la campanya de micromecenatge **Salvem el Castell de Santa Pau**. La campanya ha estat un pilar i un motor que ha fet una part important de la feina perquè el somni, bogeria, il·lusió o com es vulgui anomenar el repte d'aconseguir els diners necessaris per a la compra del Castell hagi culminat amb èxit i ara, ja sigui de titularitat municipal.

En altres articles d'aquest número de la revista Croscat, hi ha extensament documentada la importància patrimonial d'aquest edifici que és un Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), i es comenten també els usos socials que havia tingut l'edifici fins el segle passat. Això fa que molts de nosaltres solem dir que era i ha de tornar a ser el nucli neuràlgic i el cor que fa bategar el nostre poble.

Per explicar-nos, farem un breu resum de cada una de les 6 etapes que han permès assolir aquesta important fita.

1. EL PROBLEMA

En aquest i en anteriors números de la revista, s'ha detallat extensament l'estat de deteriorament en què es trobava i es troba el Castell i la necessitat urgent que es portin a terme les actuacions necessàries per garantir-ne la seva conservació i recuperació. La titularitat privada de l'immoble i el fet de no disposar de la seva cessió, feia completament inviable la sol·licitud d'ajudes institucionals públiques pel seu arranament. A partir de la constatació de que si no s'actuava ràpidament ens exposàvem al perill que s'acabés sense la possibilitat de recuperació d'aquest patrimoni, es va iniciar la següent etapa.

2. IDEA DE PROJECTE

El problema va ser el punt de partida per començar a pensar en el **Què** es volia fer? I continuar amb el **Com**, **Qui** i **Quan** es portaria a terme?

A l'inici, es van explorar diferents vies per fer possible la resposta del **Què**? Aconseguir la titularitat pública del

Castell, i es van plantejar diferents opcions, des de fer una expropiació a negociar la seva compra. Finalment, les converses entre l'Ajuntament i la propietat del Castell van fer possible establir un preu de compra del Castell per 400.000€, molt per sota del valor en què es trobava posat a la venda de manera pública. Establert ja l'objectiu de la compra del Castell, va començar l'etapa de planificació del projecte que donés resposta a les qüestions de **Com**, **Qui** i **Quan**?

3. DEFINICIÓ DEL PROJECTE

Amb l'objectiu de la compra ben clar, es van començar a cercar possibles fons de finançament. En un primer moment, es va intentar que fos el govern de Catalunya qui l'adquirís, però no es va obtenir cap resposta positiva en aquest sentit. Davant d'això, es va plantejar com a alternativa la recollida de diners mitjançant una campanya de micromecenatge que permetés recaptar els fons necessaris per a la compra. Un cop aconseguits, l'ajuntament seria l'entitat que realitzaria la compra del Castell. La campanya es va impulsar conjuntament des de l'Associació Amics de Santa Pau i l'Ajuntament de Santa Pau, formalitzant aquesta relació en el marc d'un conveni. La recollida de diners es va fer a través de la Fundació Platoniq utilitzant la seva plataforma de micromecenatge goteo.org. La recaptació feta a través de la plataforma va permetre que els donants, tant particulars com empreses, obtinguessin avantatges fiscals. En el cas dels particulars aquests avantatges fiscals implicaven una deducció a la declaració de renda del 80% dels primer 250 € del total de donacions que feia el donant, i d'un 40% en la quantitat d'euros que excedissin aquests 250 €. Per a les empreses, les deduccions eren del 40% de l'import donat en l'impost de societats.

El projecte històric, cultural i pedagògic definit es va centrar en 3 eixos principals:

- Obrir el Castell al poble,
- Generar activitat socioeconòmica
- Ser un espai museístic historicocultural

4. INICI DE LA CAMPANYA

La campanya va iniciar-se el 20 de febrer de 2024 en un acte públic que va tenir lloc a l'estança que anomenem presó del Castell. Si bé inicialment es preveia una duració total de 4 mesos per la campanya, finalment es va allargar un mes més de manera pública a través de la plataforma, i va continuant estant activa fins al final del projecte en la plataforma. Dies abans de l'inici de campanya, aquell mateix dia, i durant els dies següents es van fer diferents xerrades al nucli de Santa Pau i a Cala Guapa per explicar en detall el projecte, que disposava també d'una pàgina web pròpia, www.salvemelcastelldesantapau.cat.

A la plataforma Goteo, es van establir uns tipus de mecenes depenent de les quantitats aportades i, alhora, s'establien determinades recompenses per a cada tipus de mecenes.

Durant la campanya, es van fer molts vídeos amb gent que donava suport al projecte, tant a nivell local com a nivell de país. Eren vídeos explicatius de la història del Castell en les "Converses al Castell", vídeos de suport a la campanya i molts d'actes per fer conèixer a la gent el projecte i que servien a l'hora per a recaptar fons. D'altra banda, es va voler involucrar al teixit empresarial i es van fer moltes visites a empreses tant de la comarca de la Garrotxa com d'altres comarques, per explicar-los-ho i demanant-los que se sumessin al projecte.

Tot i el gran esforç de treball que es va esmerçar en la campanya, no es va arribar a obtenir la quantitat que s'havia posat com a objectiu, i això va fer que durant la campanya l'ajuntament renegociés el preu amb la propietat i finalment es va establir la quantitat de 300.000 € com a preu de venda. Paral·lelament, també es va presentar a la Generalitat el projecte i finalment es va aconseguir que el govern de Catalunya s'impliqués, aportant els darrers 100.000 € que mancaven per poder fer efectiva la compra del Castell. A la taula 1, es mostren les dades econòmiques globals de la campanya, la recaptació, els costos de campanya i la quantitat neta que des de la plataforma Goteo es va traspasar a l'Ajuntament per la compra del Castell, i que es va formalitzar en un conveni de col·laboració entre la Fundació Platoniq, l'Associació Amics de Santa Pau i l'Ajuntament de Santa Pau.

RESUM ECONÒMIC DE LA CAMPANYA

Recaptació

Donacions directes als Amics de Santa Pau	7.450,00€
Activitats durant la campanya	6.659,23€
Recaptació a Goteo.org	231.618,00€
Total	245.727,33€

Costos

Realització de la campanya	31.109,00€
Plataforma Goteo.org	14.607,55€
Total	45.716,55€

Total net traspasat a l'ajuntament	200.010,78€
---	--------------------

Quant a les donacions, en total es van rebre un total de 324 donacions de 316 donants i es va recaptar la xifra de 239.068 €, corresponents a la suma de les donacions fetes directament a Goteo i les fetes a l'associació. La relació del tipus de donant, el número de donants i la quantitat recaptada per a cada tipus es mostren a les següents gràfiques.

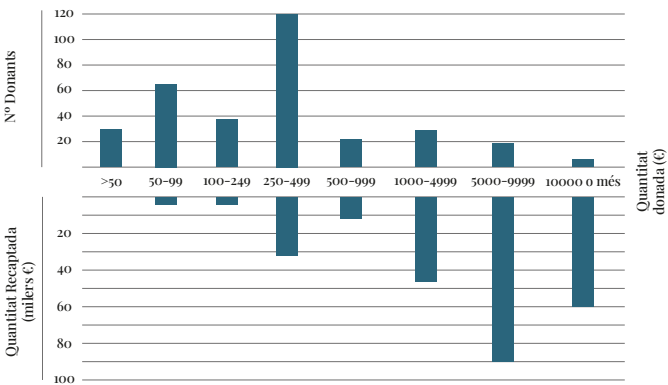
RELACIÓ DEL TIPUS DE DONANT, NÚMERO DE DONANTS I QUANTITAT RECAPTADA

Mecenes Particular

Col·laborador	>50	28	263€
Petit	50-99	64	3.200€
Mitjà	100-249	36	3.910€
Gran	250-499	119	30.200€
Premium	500-999	20	11.050€

Mecenes

Mecenes petit	1.000-4.999	27	44.445€
Mecenes	5.000-9.999	17	90.000€
Gran mecenes	10.000 o més	5	60.000€
Total		316	239.068

5. TANCAMENT DE LA CAMPANYA

El 14 de maig de 2025, es va fer l'acte oficial de tancament de la Campanya a l'haver obtingut l'Ajuntament el finançament necessari per la compra del Castell. L'acte públic de tancament va tenir lloc a la muralla del castell amb la presència de representants del govern de Catalunya.

6. COMPRA DEL CASTELL

Un cop l'Ajuntament va disposar dels 300.000 € i tota la documentació necessària relacionada amb la compra del Castell, l'11 de novembre de 2025 va tenir lloc el Ple extraordinari de l'Ajuntament de Santa Pau, on es va aprovar per unanimitat aquest únic punt de l'ordre del dia (Figura 6) i, l'endemà mateix, es va escripturar davant notari passant, ara sí, a ser de titularitat pública.

Després de 725 anys des de la seva construcció, el Castell ja es del poble! I ara, l'Ajuntament està treballant per obtenir el finançament públic necessari per a les obres de reparació i consolidació del teulat, mentre s'anirà treballant en l'elaboració del projecte per poder sol·licitar les subvencions que permetran la rehabilitació integral del Castell.

Per acabar, només ens manca agrair de tot cor el suport de la gent, les empreses i, al govern de Catalunya, la seva implicació en haver ajudat a fer que el primer esgraó d'aquest somni, bogeria o il·lusió s'hagi pogut fer realitat. Moltes gràcies a tots!

CAMPANYA SALVEM EL CASTELL DE SANTA PAU

En el moment d'iniciar la Campanya Salvem el Castell de Santa Pau el febrer de 2024 a la plataforma Goteo, ja es van establir quines eren les recompenses que corresponien als diferents tipus de col·laboradors i mecenes. En aquest sentit a partir de les donacions superiors a 250 € i inferiors a 5000€ correspondria com a recompensa la inscripció del nom particular o de l'empresa a la placa d'agraïment a l'entrada del castell amb tot el llistat de col·laboradors i mecenes que han fet possible la compra del Castell i a partir dels 5000€, la presència del nom o el logotip (si era el cas) *. A continuació hi ha el llistat de col·laboradors i mecenes que han fet possible assolir aquest objectiu, i des d'aquí, els tornem a donar les gràcies per haver format part d'aquest projecte! Moltes gràcies!.

**En el moment de fer les donacions es podia demanar que aquestes es mostressin com anònimes, i per això hi ha donants que no estan presents en el següent llistat.*

COL·LABORADORS GRANS

- Send Joy
- Montserrat Balcells Prat
- Narcís Feixas Masias
- Josep Feixas Masias
- Pilar Segura Serra
- Eric Vilarrasa Canadell
- Marta Freixas Soldevila
- Can Falguera
- David Fernández
- Maria Teresa Casadellà
- Agnès Clavera Casadellà
- Albert Clavera Casadellà
- Cris Traver Martinez
- Hug Clavera Traver
- Duna Clavera Traver
- Pep Clavera Traver
- Núria Sánchez Espallargas
- Ramon Domenech Plana
- Joan Muñoz Funosas
- Marina Pujol Busquets
- Anna Grabulosa Serra
- Francesc Garcia Grabulosa
- Roc Agustí
- Gina Agustí
- Júlia Gaza Dalmau
- Jaume Rius Prat
- Família Canal Danes
- Dolors Buch Colom
- Jordi Colobrans Farrés
- Carlos Ramón Fernández
- Ricard Aubert Simon
- Marc Pagés Rúbies
- Flora Ventolà Escudero
- Jorge Fuentes Cabello
- Michael Viktor Petereit
- Plana Joiers 1905 S.L.
- Gaspar Nogué Grabuleda
- Dolors Bartrina Sargatal
- Esteve Nogué Bartrina
- Marta Nogué Bartrina
- Miquel Palma Gonzalez
- Manel Tresserras i Rosa Fluvià
- Caterina Delgà Collell
- Francesc Ricard Coll
- Maria Pla de Sola Morales
- Anna Bonaterra Carreras
- Lidia Feliu Soley
- Marc Yeste Oliveras
- Dolors Agüera Agüera
- Josep Riera Busquets
- Dolors Parés Oliva
- Cànida Batlle Sargatal
- Família Mossoll Clos
- Joan Berga Pinsach
- Marc Salabert Pedrol
- Teia Roca Juan
- Família Pujolàs Rocasalva
- Josep Guix Feixas
- Montse Masdeu Cullell
- Albert Planas Serra
- Junta Veïnal de Batet de la Serra
- Família Campos Ramírez
- Joan Roig Corominas
- Teresa Suñer Vila
- Armand Planas Buxeda
- Albert Teixidor Coch
- Daniel Garcia Blazquez
- Albert Marzà Brillas
- Amics De Besalú i el seu Comptat
- Arnau Vergès Tejero
- Jordi Espadalé Vergès
- Resilience Earth SCCL
- Raquel Pararols Pujolas
- Família Grabulosa Triadú
- Vidres La Fageda
- Eduard Dorca Casas
- Jesús Juanola Coll
- Júlia Sargatal Feixas
- Guillem Planella Sargatal
- Família Padrosa Teixidor
- Marta Pagés Villaverde
- Miquel Àngel Fumanal Pagès
- Jaume Colomer Rosell
- Nati Orri Pararols
- Família Comamala de Ayguavives
- Elisabet Dunach Masjuan
- Maria Carme Fàbrega Ferrés
- Núria López Fàbrega
- Lluís Valerio Batet
- Rubèn López Canós
- Josep Mª Collellmir Morales
- Meritxell Corominas Bornat
- Sònia Suñer Colomer
- Lluís Maria Ginjaume
- Xavier Vidal Guardiola
- David Costa Plana
- Joan Fajula Fajula
- Maxi Cesio
- Marc Casals I Pagés
- Mireia Martínez Gil
- Andres Garcia López
- Pep Colom Güell
- Nati Orri Funosas
- Gemma Colom Orri
- Alex Vickers Ametller
- Antònia Blàzquez Rodríguez
- Can Dansa
- Judit Viñas i Sergi Cabezas
- Can Netus
- Esther Badosa Romañó
- Xavier Pi Xandri
- Esther Pi Badosa
- Joan Pi Badosa
- Melanie Jarit Mesa
- Jan i Nico Pi Jarit
- Andrei Vlad Ignat
- Francesc Rabat Castañer
- Cris Capó Piris
- Escola Joan Maragall
- Santi Juanola Coll

COL·LABORADORS PREMIUM

- Distribucions Industrials Santa Pau S.L.
- Transports Tresserras S.A.
- D.O.P. Fesols de Santa Pau
- Associació de Cultivadors de Fesols de Santa Pau
- Ramón Comas Casanova
- Anna Llagostera Berga
- Família Batlle Costa
- Jaume Berga Clota
- Marta Galí Fargas
- Andreu Reixach Nogué
- Alexandre Serra Jaumot
- Núria García Blàzquez
- F. Xavier Guix i Mª Rosa Artero
- Joaquim M Bestit Arola
- Marta Collellmir Morales
- Dolors Collellmir Morales
- Ines Vila Llagostera
- Llum Rodríguez González
- Biel Mossoll Clos
- Rafael de Gabriel Collellmir
- Miquel Rebarter Vaqué
- Toni Soler Guash
- Família Pujolàs Verdaguer
- Playback Salvem el Castell
- Activitats Gas al Castell

MECENES

- Daife, Distribucions i Representacions S.L.
- Jan i Nil Naspreda
- Mecàniques Pujolàs, S.L.
- Vol De Coloms S.L.
- Vergès
- Geckoservices
- Art Catering Events S.L.
- Fundació Joan Agusti Reixach
- Jordi Planas Solsona
- Masias&Rull S.L.
- Amics de Santa Pau
- Aleix Torrent Fernàndez
- Eneas Zirdelis Torrent
- Gasparic Pizza S.L.
- Grup Cañiguerol Imp S.L.
- Josep Colom Pagès
- Puig Alder S.L.
- Camping La Fageda S.L.
- Components Elèctrics Olot S.L.
- Gelada Explotacions S.L.
- Restaurant Hostal dels Ossos
- Penya Jove Cal Borratx
- Andres Blay Blanc
- Albert Pujolàs Verdaguer
- Costa Brava Mediterranen Food
- Família Clavera Casadellà

MECENES GRANS

NOSTROMO
PICTURES

HIPRA

BATALLÉ

TANÉ
HERMETIC
Droit for life
Des de 1921

aigües de catalunya

CAN XEL
RESTAURANT
Des de 1931
APARTAMENTS

bassols
l'energia compromesa

BARCELONA
RIVSSET

CurósEspigulé
CORREDOR D'ASSEGURANCES

PlanaHurtós
enginyers

Pallàs
CONSTRUCCIONS

el Collell

XUGLA
THE BEST HYGIENIC PERFORMANCE

PAU&IDA
Umbert van Roessel
CAN BAC

Santa Pau
PATRONAT DE TURISME

MECENES PREMIUM

LLEGAT
JOSEP CANAL
ALBEROLA

hp

INTEPLAST
MOULDING THE FUTURE

30
SERVEIS DE NETEGES TÈCNIQUES
OLOT-NET®

Si detecteu cap error en aquest llistat, ens el podeu fer arribar per email a amicsdesantapau@gmail.com per poder esmenar-lo en el moment de fer la placa commemorativa del Castell de Santa Pau. Moltes gràcies per la vostra col·laboració.

L'HEREU I LA PUBILLA

Laia Carvajal i Guillem Masias

LAIA CARVAJAL I TELLA ESTUDIANT DE MÀRQUETING I PUBLICITAT 19 ANYS

- Et va fer il·lusió sortir elegida Pubilla de Santa Pau?

Sí, molta. Tenir l'oportunitat de representar una mica el poble que em va acollir em va fer molta il·lusió i més si ho puc compartir amb el meu amic, en Guillem.

- Quin és el primer acte que has fet com a Pubilla?

Al primer acte que vaig assistir com a Pubilla va ser a la missa de la festa major.

- Hi ha algun acte que t'hagi fet especialment gràcia o interès?

L'elecció d'Hereus i Pubilles d'Olot i La Garrotxa va ser un acte molt emotiu on vàrem poder conèixer a la resta de companys i també ho vàrem poder compartir amb la família i amics.

- Què has après durant aquests primers mesos com a Pubilla de Santa Pau?

La importància de representar el nostre poble.

- Quin és el racó o espai del poble que més us identifica?

Diria que el lloc que més m'identifica és el Volcà de Can Simó, ja que per allà a prop hi ha una plaça on hi vaig sovint.

- Quina tradició o festa de Santa Pau us sembla més especial i per què?

Sense dubte, la festa major, ja que ens ajuntem amb els amics i podem parlar amb tota la gent del poble.

- Creus que a Santa Pau es celebra bé el tema del pubillatge?

Sí, des del dia que ens van proclamar Pubilla crec que hem pogut apreciar que ens tenen molt en compte en tots els actes que es fan al poble i que volen seguir mantenint aquesta tradició durant molts més anys.

- Què estàs estudiant/treballant actualment?

Ara mateix tinc 19 anys i estic estudiant el Cicle Superior de Màrqueting i publicitat.

- Com et defineixes com a persona?

Considero que sóc una persona molt alegre. Disfruto passant temps amb la família i els amics. També sóc molt treballadora i organitzada.

- Com a jove, què és el que més t'agrada de Santa Pau? I creus que hi falta alguna cosa/millora?

El que més m'agrada de Santa Pau és la tranquil·litat i la llibertat que hi ha al poble. Crec que un punt de millora podria ser posar més horaris de l'autobús cap a Olot, ja que molts dels habitants del poble l'utilitzen i els horaris son molt limitats

- Quin moment o esdeveniment del poble no te'l perdries per res?

La festa major.

- Et veus vivint a Santa Pau d'aquí 20 anys? Creus que canviarà gaire el poble durant tots aquests anys?

Sí, em veig vivint a Santa Pau d'aquí 20 anys i crec que el poble canviarà perquè potser el jovent anirà marxant.

GUILLEM MASIAS PARAREDA **JARDINER** **20 ANYS**

- Et va fer il·lusió sortir elegit Hereu Santa Pau?

Tot i que no m'ho esperava, em va fer molta il·lusió.

- Quin és el primer acte que has fet com a Hereu?

Assistir a la trobada a Olot en motiu de Sant Lluc juntament amb la resta d'hereus i pubilles de la Garrotxa

- Què has après durant aquests primers mesos com a Hereu de Santa Pau?

L'importància de poder representar un poble com Santa Pau.

- En quines activitats/entitats del poble participes?

En la comissió de Cal Borratx

-Quin és el racó o espai del poble que més us identifica?

El portal del mar

-Quina tradició o festa de Santa Pau us sembla més especial i per què?

Les festes majors de Santa Pau, ja que tota la gent del poble es relaciona amb tothom.

- Què estàs estudiant/treballant actualment?

Actualment estic treballant de jardiner a l'empresa de Royal Verd, tinc la ESO, un cicle mitjà d'esports i un altre de jardiner.

- Com et defineixes com a persona?

Simpàtic, alegre, comprensiu, empàtic, etc.

- Com a jove, què és el que més t'agrada de Santa Pau? I creus que hi falta alguna cosa/millora?

El que m'agrada de Santa Pau és el castell, i una cosa que trobo a millorar seria que hi hagués una piscina municipal, tot i que comprenc que és molt complicat.

- Quin moment o esdeveniment del poble no te'l perdries per res?

Les festes majors de Santa Pau

- Et veus vivint a Santa Pau d'aquí 20 anys? Creus que canviarà gaire el poble durant tots aquests anys?

No sé si d'aquí a 20 anys viuré en el poble, però jubilar-me segur que sí.

XICU GÜELL

“Vaig començar a jugar a tennis sense haver-ne vist mai”

En Xicu Güell és el Fesol d'or 2025 per promoure el tennis a Santa Pau durant més de 50 anys. Ja per aquest mateix motiu el 2019 va ser guardonat amb la medalla de l'esport de la Generalitat de Catalunya, tot i que ell no sigui gaire amant dels reconeixements. Discret, murri i xerraire, és una excel·lent parella per conversar sobre tennis. Aquest estiu, després de Wimbledon i abans de l'Open dels Estats Units en Xicu farà 90 anys. Durant l'entrevista juga amb l'elegància que diu que s'ha de tenir a la pista i defensa fins a l'última pilota de partit el seu esport. Ho fa amb tant de convenciment que abans d'acabar de parlar-hi no pots evitar apuntar-te a fer classes de tennis amb ell.

-Xicu, com va començar a jugar a tennis?

Jo no havia vist mai tennis, mai!, i els escoltava per la ràdio. Això ja és gros, eh! Ja ho portava a dintre! Perquè llavors, parlo dels anys 60 o 70, només hi jugaven els pijos, a tennis. Valia molts calés!

-Per la ràdio?

Sí, resulta que anàvem cap a marina i els altres es banyaven i jo escoltava la Copa Davis sense haver vist mai tennis. És una cosa que no sé per què, però em va

interessar. Tal com ho feia Juan José Castillo, el periodista que el retransmetia, semblava que veiés la pilota...

-I aquí, a Santa Pau, on jugaven?

En Manel Mateu, aquí on hi ha la piscina [Hotel Bellavista], va fer una pista de tennis per llogar-la. Ens vam avenir amb en Josep Orri i els diumenges al matí ens aixecàvem a les 7 per anar a jugar fins a les 9 perquè llavors ja la tenia llogada a uns d'Olot. Ens posàvem allà, suant com uns desesperats i no sabíem ni com havíem d'agafar la raqueta... Llavors a Olot només hi havia el Tennis Olot, que per ser soci d'allà... Després es va muntar Les Tries i la gent ja no venia aquí a Sant Pau.

-I aleshores no havien vist mai tennis...

Jo només havia vist tennis amb el NO-DO [Noticiarios y Documentales]: “Manolo Santa ha inaugurado una pista”... Però res més!

-De quin any parlem?

[Fa comptes] Vaig començar als 35 anys, més o menys. Això devia ser cap a l'any 70. I al cap d'un temps ja vaig

començar a anar amb monitors.

-Qui eren els seus monitors?

Mira, el primer va ser en Jordi Oliveras, un primera espanyol. Aquest va estar a un partit que, si l'hagués guanyat, entrava a l'ATP. Però va perdre... Era un senyor tenista, tu! Hi anàvem amb un company, en Haisa, que així ens partíem el cost de les classes i ens sortia més barato. Vaig anar començant així i llavors ens entrenava en Franc Comí, que també té molt de tenis. I totes aquestes coses em varen anar ajudant. Al cap d'un temps, van plegar els monitors que teníem aquí i va venir la Monti Turró, la secretària que teníem, i em va dir: "Xicu, has de fer de monitor tu!". Vaig dir: "No, home, no, no serveixo pas, per això, jo...". I ella va insistir: "Que sí, que sí, de sobres!". I ja fa 40 anys, d'això.

-O sigui que ja fa 40 anys que és monitor de tenis?

Sí, sí, jo trobo gent que em crida "Xicuuu!", i penso "qui és?", perquè fa molts anys, tu... I passen els anys que no te'n adones...

-I quan es van fer les pistes de tenis actuals?

Mira, em varen demanar si volia ser de l'Ajuntament i vaig dir "seré regidor si puc ser d'esports i puc fer una pista de tenis", perquè llavors era tot futbol... "Te prometem que t'ajudarem a fer-la". I la vam fer, sí. Ho vam aconseguir!

-Vostè es dedicava al tenis per afició, quina era la seva feina principal?

Primer, fins als 28 anys, que em vaig casar, feia de fuster a la Plaça Major, a tocar de l'església. Estava parat per mi. I en néixer la meua filla gran, va coincidir que s'havien mort dos treballadors del meu sogre, que era contractista, i em va dir "ja hauries de fer de paleta; tu, havent tingut un ofici, no et costaria pas res d'aprendre'n...". Vaig engegar la fusteria a can piStraus i me'n vaig anar a fer de paleta [riu]. Les vegades que me'n vaig penedir...!

-Ah sí?

Home... És que és una altra classe de feina! De fuster treballes a dintre... És molt diferent... De paleta a l'hivern, als dematins, el material, glaçat; a l'estiu et posaves allà a un racó a posar totxanes que quedaves cuit... Però bé... Encara tinc una màquina de fuster aquí a casa, em vaig fer molts mobles d'aquesta casa on visc. La vida dona moltes voltes i fas moltes coses i no ho sembla!

-Tornant al tenis, l'han homenatjat més d'una vegada per la seva contribució a aquest esport, com ara amb la medalla de l'esport de la Generalitat...

Sí, quan vaig anar a Girona, on em van donar la medalla, un periodista em va preguntar "a vostè què li suposa,

això?". I jo vaig dir "res, bé, perquè m'agrada el tenis, però no volia pas venir, a mi aquestes coses no m'agraden, a mi el que m'agrada és entrenar". I em va dir "sap la gent que té al darrere, que dirà: a mi aquest home em va ensenyar a jugar?".

-I tant! Quants en deu tenir? Els ha comptat mai?

Potser més de cinquanta, sí, ben bons, potser més... Van pujant, però començava de petits petits, eh!

-A quines edats?

A 7, 8 anys... A 6 anys ja pots començar a entrenar.

-I també fa classes a adults, no?

Sí! A mi el que m'agrada més són els grans. Encara en faig! Els dimarts i els dijous. M'agradaven, la mainada! M'agradaven molt! Encara em criden molt. I jo dic "qui és, aquest?", i em diuen "és fulano" i penso: aquest l'havia tingut a tenis! [riu].

-Què creu que té el tenis que no tinguin altres esports?

Jo... Si hagués començat de jove, el tenis el feia molt bé, jo... No és pas per alabar-me, però ho feia bé. Vam fer unes pistes a les Grederes del Croscat i érem una colla de socis i em deien "si no t'empenyessis com t'empenyes, series el millor! Ets la primera raqueta d'aquí, collons!". I jo els hi deia "no, home, no...!"

-Així s'enfadava gaire?

Jo soc autocrític, no m'empenyava pas, amb la gent. Aixafava raquetes... Amb tanta mala llet que la fotia al reixat i anava a tocar el pal... [riu]

-Tenia punteria fins i tot per això...

Sí... [riu] O sigui que... Llavors, ja vam anar a competicions, vam fer un equip amb en Quim Bartrina, en Franc Comí, en Jordi Bartrina... I anàvem per tot

Girona, esclar. Anàvem per equips i jo sempre em tocava jugar amb el que tenia menys punts d'allà, que solia ser l'entrenador perquè jugava perquè els hi faltava algú, i aquell tio era un primera espanyola... 6-o, 6-o... Però jo competint era un desastre. Del que feia entrenant no em sortia res! I això és cosa de coco...

-Què era, la pressió?

Sí, perquè al tennis ets sol. És diferent d'un esport que jugues en equip. Un futbolista mateix, "va, va, no passa res, et diuen!". El tennis comences a fer voltes allà mateix "per què la falles?" i marxes, marxes de la pista i ja no saps pas què fer...

-Per tant, quines qualitats creu que ha de tenir un bon tenista?

Sobretot, cap. Creure-s'ho. Creure que pot fer-ho. Saps? No n'hi ha pas prou de saber-ne. Si comences a anar capbaix... Malament! Perquè el tennis són dues coses: quan tu vas avall, l'altre va amunt perquè ja ho veu, ell. I llavors és quan li surt tot bé a l'altre i a tu et surt tot malament.

-És un joc molt mental...

Exacte! Cal molta psicologia. Per això la majoria van amb psicòlegs, tu! Això que hem fet un internacional, aquí a Santa Pau: en Lluç Mir! Està a l'ATP i és fet meu, eh! Amb en Franc el vàrem anar polint i va entrar a l'ATP. I llavors es va lesionar, va conèixer una noia i va dir "plego"! I ara fa d'entrenador a Torelló i encara juga...

-Quins consells dona a la gent que entrena?

Jo els hi dic "perdent s'aprèn a guanyar". S'han de rumiar les coses, i el cap és el tot, eh. I s'ha de mossegar! No contra el contrari, contra la pilota, i creure-t'ho. No és anar a guanyar, és jugar bé. I els pares que em diuen "el nen o la nena vol plegar" jo els hi pregunto "què farà?, farà alguna cosa?, doncs ja està, és igual, que faci el que li agradi, però que faci, sobretot, que faci esport!". Jo, ara, per exemple, a aquesta edat si estic tres mesos parat ja puc plegar! És conservar-ho!

-Per això li han donat el Fesol d'Or, no?, perquè vostè defensa des de fa molts anys els beneficis de l'esport...

Sí, sí, és que s'ha de ser esportista, tu!

-Com a entrenador és exigent?

Ho soc més amb mi mateix, d'exigent. Als altres els dic el que han de fer i sobretot els ho vaig repetint.

-Vostè ha tingut algun referent tenista?

El suís: en Federer. Per mi és el tenista més complet i més senyor i... Aixafava raquetes, eh, de jove!

-I tenista català?

El fill d'aquí Les Tries, en Tommy. Va arribar a número 7 de l'ATP! I una que li vaig demanar si em podia rebre, que és la Paula Badosa. Però de moment no m'ha contestat. Té un tennis molt maco!

Finalment, si tornés a ser regidor d'esports de Sant Pau, què faria?

El primer que faria per l'esport seria cobrir les pistes. Ja ho vaig demanar a la secretària general de l'esport de la Generalitat un dia que va venir aquí a Santa Pau, al pavelló, i plovia. Perquè puguem jugar encara que faci mal temps, perquè sembla que no però són molts dies... I s'ha de poder jugar sempre!

LA VEU DELS DEIXEBLES

En Xicu va ser el meu primer entrenador de tennis. El recordo divertit, amable i, sobretot, que en sabia molt, de tennis. Em va ensenyar una tècnica per agafar la pilota de terra sense haver-me d'ajupir. Ara ja no faig tennis, però quan sigui gran m'agradaria fer partits de tennis amb els amics.

Marc Llongarriu

En Xicu mai no tenia un no per anar a jugar a tennis: dissabtes, diumenges... Recordo les comparacions que ens feia que ensenyar-nos jugades. Realment, és una persona amb molta imaginació!

Imma Planella

Text i fotos:
Anna Riera Pijoan

CAP DE TURC FESTA MAJOR

Esther Badosa

D'haver passat fa més de 20 anys a estar a la taula on es va instaurar la figura del Cap de Turc, a ser-ne jo mateixa a nivell personal el d'enguany; ha estat una experiència irrepetible. Tanmateix, he de confessar que em vaig sentir afalagada pel fet de que m'ho demanessin per ser dona, per ser científica, per haver estat present en la política municipal i també per la meua implicació en entitats del nostre poble; i més concretament per ser la presidenta dels Amics de Santa Pau, en un any en què aquesta associació ha estat coliderant juntament amb l'Ajuntament de Santa Pau la Campanya Salvem el Castell de Santa Pau.

La meua intervenció es va emmarcar enmig de dues cançons, a l'inici la cançó *Respect* interpretada per l'Aretha Franklin, per reivindicar atenció sobre el món de les dones, i al final, la cançó de *Festa Major* de la Trinca, una cançó que per mi és sense cap mena de dubte, la millor cançó per donar el tret de sortida d'una Festa Major.

En la meua intervenció, vaig escenificar els 4 punts claus pels que em van demanar i el ser el Cap de Turc 2025 amb banderoles de colors que representaven els llocs representatius que estan lligats a la meua condició de ser dona (banderola de color lila), ser científica (banderola de color blau, el color de la meua universitat, la UdG), d'haver estat present a la política municipal (banderola de color vermell, el color de les barres de l'escut de Santa Pau), del meu compromís en el món de l'associacionisme del meu poble (banderola de color taronja fent una picada d'ullet al color identificatiu de la campanya Salvem el Castell de Santa Pau en la que ha intervingut l'Associació dels Amics de Santa Pau) i finalment per fer el pregó de la Festa Major (banderola de color blanc, perquè suposa la suma de tots els colors de llum).

No m'estendré en les reflexions, històries i anècdotes que vaig comentar en el pregó, només vull subratllar que en aquests 4 àmbits, i a l'igual que la Festa Major que estava a punt d'encetar-se, el treball conjunt de la gent, les relacions, llaços i xarxes de persones que hi intervenen o hi han intervingut ens fa reflexionar sobre

la nostra *identitat*; i més concretament en la nostra identitat com a *comunitat*. Tot i això, també és cert que vaig reconèixer (suposo que com la majoria de santapuencs/santapauenques) que tot i estimar moltíssim el meu poble, també l'he patit algun que altre cop.

No obstant, tinc molt clar que estimar també significa que algunes vegades s'ha de tenir una mica de mala memòria... El meu missatge final va ser d'agraïment per haver-me convidat a ser el Cap de Turc i sobretot convidar a tothom a participar i gaudir d'aquest *aplec* d'aplecs que és la *Festa Major*!

COMISSIÓ DE LA FESTA MAJOR

Una festa major de rècord

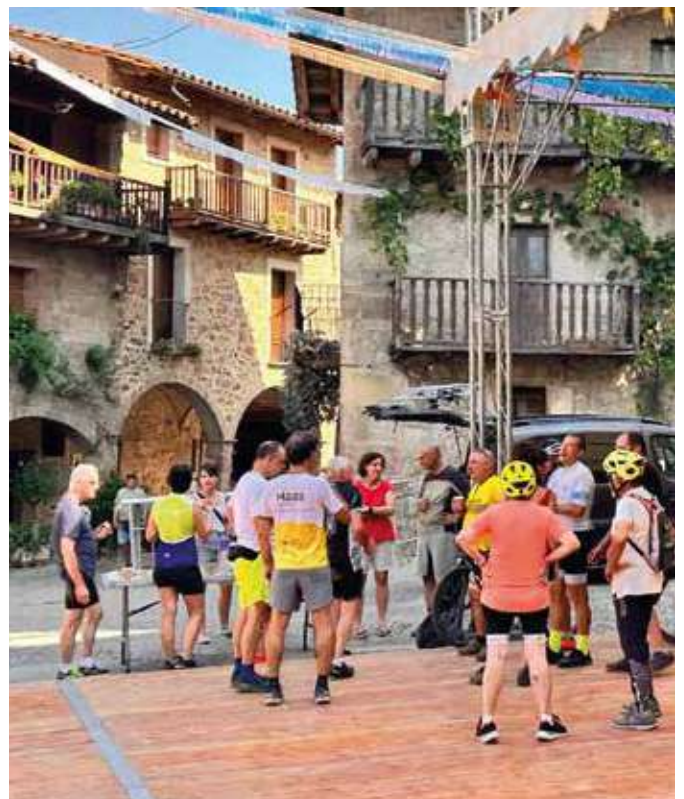

La Festa Major de Santa Pau 2025 va tenir lloc del 13 al 17 d'agost i va tornar a demostrar que és un dels moments més esperats i viscuts de l'any. El temps va acompanyar de cap a peus: calor intensa que va convidar tothom a sortir al carrer i gaudir d'un programa ple d'actes variats i molt participats. Enguany, a més, la Comissió de Festes —integrada íntegrament per nou dones— va destacar per la seva empenta, l'organització impecable i l'entusiasme que va encomanar tot el poble.

DIMECRES 13 D'AGOST: PREGÓ I SOPAR POPULAR

La festa va començar oficialment el vespre del dia 13 amb el tradicional pregó a la Placeta de l'Ajuntament, a càrrec del Cap de Turc 2025 –Esther Badosa–, que enguany també va ser representat per una dona, un símbol del paper cada cop més visible i actiu de les dones en la vida del municipi.

Després del pregó, el carrer Major va acollir el Sopar Popular, que va reunir veïns i visitants en un ambient distès i ple d'il·lusió per encetar quatre dies plens d'activitat. Cap a la nit, la festa va continuar a la Placeta del Mirador amb el concert del grup Apaloseco, que va donar el primer gran impuls musical d'aquesta edició.

DIJOUS 14 D'AGOST: ESPORT, TRADICIÓ I PROCLAMACIONS

El matí del dia 14 va arrencar amb una de les activitats més esperades: la Bicicletada Popular, amb un recorregut de 15 km passant per Rocanegra, Santa Margarida, el càmping La Fageda, el Croscat i Sant Martí. L'arribada a la plaça Major amb esmorzar va posar el punt final perfecte a una activitat familiar i plenament participada. A la tarda, la Placeta del Mirador va acollir la Gimcana Familiar, un acte que va reunir grups de totes les edats, i que va destacar especialment per l'ambient divertit i competitiu.

A les 18h, la plaça Major es va omplir amb el Concert de Festa Major de Betty Orquestra, que va oferir un repertori ampli, variat i molt celebrat. Ja a les 22.30h, va tenir lloc el tradicional Ball Pla des de la Placeta de l'Ajuntament fins a la plaça de Baix, amb l'acompanyament de la Principal d'Olot. Hi van participar nenes i nens del municipi, autoritats i moltes parelles que van voler mantenir viva aquesta tradició tan estimada. En arribar, es va ballar la sardana Santa Pau. La nit va culminar amb el Ball de Festa Major a càrrec de Betty Orquestra i, a la mitja part, es va celebrar la Proclamació de l'Hereu i la Pubilla 2025, escollits per votació popular (Guillem Masias i Laia Carvajal)

DIVENDRES 15 D'AGOST DIA GRAN: ACTES TRADICIONALS I NIT JOVE

Com és habitual, el 15 d'agost va concentrar els actes més emblemàtics de la Festa Major. El matí va començar amb el Passant de les autoritats i la mainada, acompanyats per la Principal d'Olot. A l'arribada a la plaça Major, es va fer el ball dels Nans Sidro, Antònia i Cisquet.

L'Ofici Solemne a l'església parroquial, amb l'ofrena i els cants de la Coral Joliu, va reunir un gran nombre d'assistents. En sortir, la plaça Major va tornar a omplir-se amb el ball dels Pabordes i una animada ballada de sardanes.

A les 17h, el pavelló municipal va acollir el CRAZY JUMP, un circuit d'inflables d'aigua que va triomfar entre joves i famílies en un dia de molta calor. Cap al vespre, la xaranga Entrompats i la Colla Jove Cal Borratx van dinamitzar la Baturrrrada, que va recórrer diversos punts del poble i va crear una nit de gresca. La nit es va tancar amb la NIT JOVE a la plaça Major, amb el grup de versions Unicornios Lokos i, posteriorment, DJ Enreg. L'ambient va ser excel·lent, amb una plaça plena.

DISSABTE 16 D'AGOST: CULTURA, TRADICIÓ I PLAYBACK

La jornada de dissabte va començar al Centre Cívic amb la presentació del llibre Sense Pietat, obra de la santapauenca Tura Soler i Jordi Grau, que va despertar molt interès entre el públic.

A la tarda, l'aparcament del Santuari dels Arcs va acollir el berenar de Festa Major, organitzat per la Colla de Santa Pau, amb una animada ballada de sardanes a càrrec de la Principal d'Olot i un ambient familiar i agradable.

A la nit, el grup Vulcanisme Musical va omplir la plaça Major amb el tradicional espectacle de playback, un dels actes més esperats pels veïns i que va tornar a destacar per la creativitat, l'humor i l'entusiasme dels participants.

DIUMENGE 17 D'AGOST: ESPORT I CLOENDA

L'últim dia de la Festa Major va estar marcat pel torneig de pàdel organitzat pel Club Poliesportiu Santa Pau, celebrat a les pistes municipals. La participació va ser elevada i l'ambient, esportiu i festiu alhora, va posar un punt final serè i agradable a cinc dies intensos de celebració.

UNA FESTA MAJOR DE RÈCORD

L'edició 2025 ha estat, sens dubte, una de les més participades dels últims anys. El bon temps, la qualitat de la programació i, sobretot, la feina incansable de la Comissió de Festes han convertit aquesta Festa Major en un record inesborrable.

Comissió festa de Santa Pau

CLUB POLIESPORTIU SANTA PAU

Un any més fent esport

La gent de Santa Pau ens agrada molt fer esport i podem dir, amb orgull, que disposem d'una oferta molt àmplia i diversa per practicar-lo. L'activitat física forma part del nostre dia a dia i del nostre teixit social, afavorint hàbits saludables, la convivència i el sentiment de comunitat. Des del Club Poliesportiu Santa Pau es promouen diferents disciplines i activitats pensades per a totes les edats i nivells, perquè tothom pugui trobar el seu espai per gaudir de l'esport, compartir experiències i créixer tant a nivell personal com col·lectiu.

FUTBOL

El futbol és molt més que un esport al nostre poble. Disposem d'una gran cantera d'equips de futbol base que permet que tots els nens i nenes que volen practicar aquest esport ho puguin fer ben a prop de casa, en un entorn conegut i acollidor. Aquest projecte esportiu es fonamenta, en gran part, en la implicació de joves entrenadors del poble, compromesos no només amb l'esport, sinó també amb els valors i la vida comunitària.

Aquesta estructura sòlida es completa amb l'equip sènior, que actualment competeix a la Quarta Catalana, i amb l'equip de veterans, que participa a la lliga comarcal de futbol 7, demostrant que la passió pel futbol no té edat. Tot plegat es veu reforçat per unes instal·lacions en

constant millora, com el nou camp de futbol 7 de gespa artificial, estrenat l'any passat, i l'adequació de tot el seu entorn aquest any, amb l'objectiu de garantir més seguretat i fer-lo lluir encara més com a espai de referència esportiva del municipi.

TENIS

Es continuen fent classes de tennis amb els entrenadors Ferran Falguera i Ibai Gascon, sempre ajudats i capitanejats per en Xicu Güell.

A part de les classes de tennis, qui vulgui anar a jugar a una de les dues pistes de tennis que disposem ha de reservar des de la web de l'ajuntament o del Poli, allà es pot triar la pista lliure que pugui quedar, es fa el pagament d'aquesta en l'horari demanat i es dona un codi per poder entrar a la pista.

PÀDEL

Es fan classes de pàdel a les instal·lacions del Poli, amb una pista totalment renovada. Igualment com el tennis qui vulgui anar a jugar ha de reservar pista des de la web de l'Ajuntament o del poli, allà es fa el pagament de la pista en l'horari demanat i es dona un codi per poder entrar a la pista.

S'ha organitzat un torneig de pàdel per parelles per les festes, amb 16 participants tots ells del poble.

SPINNING

Es fan classes d'Spinning amb el monitor Jordi Compta, es fan 3 sessions a la setmana, els dimarts de 18.30-19.30h i de 19.30-20.30h i els dijous de 18.30-19.30h, amb 16 bicis. Aquest any s'ha renovat una part de les bicis.

HIIT (EXERCICIS DE FORÇA)

Es fan classes de HIIT (exercicis de força) amb els monitors Nil Fàbrega que fa 2 sessions els dimarts de 18.30-19.30h i 19.30-20.30h i la Laia Vilalta que fa una sessió els dijous de 18.30-19.30h.

PILATES

Es fan classes de Pilates amb la monitora Marga Anca, es fan 2 sessions a la setmana, els dimecres de 18-19h i de 19-20h

ZUMBA

Aquest any s'ha ampliat l'oferta d'activitats al Poli amb la Zumba, amb la monitora Ani Burgos, es fa 1 sessió a la setmana, els dimarts de 20.30-21.30h

Aquest any s'ha muntat un Parc de Calistènia, un espai d'estructures dissenyades específicament per realitzar exercicis amb el seu propi pes, per la gent que vulgui fer esport a l'aire lliure.

S'ha organitzat un campionat de futbol sala al pavelló, amb 15 equips apuntats, amb una molt bona afluència de jugadors locals i amb molta afluència també d'espectadors a les grades.

També s'organitzen moltes jornades esportives, com la Cursa BTT on aquest any hi ha hagut 520 participants, la Cursa de la Fageda, un referent de les curses de muntanya, així com altres curses populars.

Qualsevol d'aquestes activitats si algú està interessat pot demanar més informació a l'Ajuntament o el Club Poliesportiu.

VETERANS SANTA PAU CLUB POLIESPORTIU

Els nois de l'Escal i en Jan fan 25 anys!

Aquest any no ha estat un any qualsevol per als Veterans del CP Santa Pau. L'equip ha celebrat ni més ni menys que els seus 25 anys d'història, una xifra rodona que diu molt de la constància, la passió i, sobretot, de les bones amistats que s'han anat forjant al llarg d'un quart de segle.

Els Veterans, liderats des de fa anys per l'Escal i en Joan Comamala, són la prova que el futbol no s'acaba quan penges les botes de la competició oficial.

Per celebrar com cal aquests 25 anys, l'equip va organitzar diferents activitats al llarg de l'any. Una d'elles va ser el viatge a Màlaga, el passat mes de juny. Uns dies que van servir per reforçar encara més els llaços del grup, recordar batalles futbolístiques d'altres temps, explicar anècdotes —algunes ja explicades mil cops— i gaudir plegats.

A la tardor, els Veterans van tornar a trobar-se en la ja tradicional castanyada. En un ambient distès i familiar, es va posar el punt i final a l'aniversari amb un pastís i les corresponents espelmes, que van servir per simbolitzar aquests 25 anys plens de records, partits, sopars, rialles i alguna que altra lesió.

Només queda felicitar els Veterans per aquests 25 anys i desitjar-los que en vinguin molts més, amb salut, bon humor i, si pot ser, amb la pilota rodant.

2025: UN ALTRE ANY QUE SE'NS VA!

Quan la festa mana, el temps vola

El 2025 ha estat un any molt important per tots els santapuenques/santapauenques. Una gran part d'aquest número del Croscat està dedicat a la recent compra del Castell de Santa Pau per part de l'Ajuntament, i solament volíem apuntar que estem orgullosos d'haver aportat el nostre granet de sorra en el micromecenatge que es va portar a terme; havent format part junt amb altres grups de la comarca del Playback Salvem el Castell de Santa Pau l'any 2024. Contents de que tots plegats ho hàgim aconseguit!

Les nostres activitats han estat com els anys anteriors tot i que cal destacar una nova activitat. Us en fem cinc cèntims: Primer, els Carnivals, enguany sota el títol *l'arbre dels somnis*, fades alades blavoses i ben il·luminades juntament amb els follets van conquerir l'1 de Març als carrers de Platja d'Aro; el diumenge 9 a la tarda els d'Olot i el diumenge 16 de març al matí els de Sant Joan les Fonts. Enguany, després de la parada de roses per Sant Jordi el 23 d'abril, vam proposar una nova activitat: *la nit estiuenca* a la fresca del 19 de juliol, on a part del sopar vam poder gaudir d'un taller de castells i castellers amb els xerrics, uns balls de la colla i per acabar balls de country i ball amb el DJ Jaisa. Va ser un sopar a la plaça diferent, amb un codi de vestuari (peça de color blanc) i amb molta gresca per gaudir d'una nit compartida amb molta gent. I

com no podia ser d'altre manera, la branca de Vulcanisme Musical de l'associació va tornar a participar en el playback de la festa major, i anem sumant anys, ja estem a la catorzena edició!

Vam continuar després de les vacances d'estiu amb la participació a la batalla de les flors de les festes d'Olot, amb un bon conjunt de colors i l'aposta de *"Jugant al parxís"*, on vam obtenir un premi.

Per Tots Sants, l'1 i 2 de novembre, vam fer la paradeta de castanyes a la Fageda, i per segon any consecutiu, vam participar amb el Playback de la Marató en el berenar que va organitzar el Casal de la gent gran el diumenge 30 de novembre.

I ja per cloure l'any, el 20 de desembre vam fer la quina al Centre Cívic de Santa Pau. Però la roda ja va girant i ja fa dies que s'està treballant en les propostes pel 2026.

Com sempre, us volem convidar a formar part de la nostra colla i participar en els actes que fem al llarg de l'any, us garantim que ho gaudireu! Animeu-vos!

UN PROJECTE DE FUTUR

Un espai de vida i comunitat: el paper essencial dels casals d'avis

En moltes poblacions, el casal d'avis és molt més que un edifici on es reuneixen persones grans: és un punt de trobada, un motor d'activitats i un espai que reforça la cohesió social. A mesura que la població envella i l'esperança de vida augmenta, aquests centres adquireixen **un paper clau en el benestar de la gent gran i en la dinamització del teixit comunitari**.

Però no es solament un lloc de trobada. Amb el Casal mantenim el nexa d'unió, de generacions de persones, que han treballat per el nostre municipi i han fet una realitat, el poble que tenim.

Amb una dinàmica independent de les institucions, i molt transversal, hem aconseguit, **mantenir vincles entre tots els santapauencs, amb maneres de pensar diferents**, però sempre amb el nexa d'unió, de pertànyer a un poble viu i en marxa cap el futur.

I tot això, no ha sigut fàcil: Sense les persones, que al llarg d'aquets anys, han acceptat el repte de tirar endavant, aquest projecte, dedicant el seu temps al Casal, tot el que hem aconseguit com associació, no hauria sigut possible. Sense ells, no haguera sigut possible, que a dia d'avui, tinguem una associació activa, **amb mes de 170 socis**. El nostre reconeixement a totes les Juntes, que ens han precedit, i que han fet una gran tasca, sacrificant el seu temps, per un be comú.

UN LLOC PER MANTENIR-SE ACTIU

Els casals ofereixen programes i tallers variats, **intentant cobrir totes les edats i inquietuds**, que permeten mantenir vius socialment, a la nostra gent gran, i no tant gran. En l'actualitat tenim: tallers de memòria, gimnàstica, informàtica bàsica, angles inicial i avançat, català de nivell

bàsic i per nouvinguts, passejades. **A l'Escola organitzem** tallers de Sardanes i també ensenyem a portar l'hort, perquè els nostres infants i joves en tinguin coneixement. Fem tasques de voluntariat; organitzem el berenar de la Marató, i el Dinar de Santa Llúcia e incorporarem de cara el gener i febrer, "bretxa Digital" perquè tothom tingui les habilitats digitals bàsiques, per poder ser actiu en aquest món tant nou. Farem teatre, xerrades i excursions, i d'altres activitats, que anirem publicant, a través de xarxes (tenim

un Instagram del Casal amb 136 seguidors, actualment). *Tenim més de 110 persones apuntades en diferents activitats*, el que ens fa estar molt orgullosos de la nostra Associació. *El trasllat a Can Torra, ha sigut un pas important*, per poder donar un impuls per fer més activitats. Aquestes, a més de ser una font d'aprenentatge, tenen un impacte directe en la qualitat de vida, ja que fomenten hàbits saludables i retarden l'aparició d'aïllament o deteriorament cognitiu.

RELACIONS QUE ENRIQUEIXEN

Un dels grans valors d'aquests espais és la socialització. Moltes persones grans no tindrien l'opció de poder participar d'activitats o de simples xerrades, sinó tinguessin opcions en un entorn amable com el Casal, on compartir experiències, conversar i participar en activitats de grup.

El casal ha de ser la fórmula *perquè la gent gran del nostre poble, no quedi arraconada a les cases*, i pugui gaudir d'una vida plena, al màxim de temps possible. La gent gran són joves amb molta experiència, que han viscut moltes coses, i que ens poden donar bons consells de vida.

PARTICIPACIÓ I AUTONOMIA

El casal d'avis un espai on la gent gran pren decisions i impulsa propostes. Totes les activitats que impulsa el Casal, són proposades per la Junta, elegida en l'assemblea General, per tots els Socis. La presa de decisions és autònoma, sense interferències, i només mirant l'interès dels associats.

La Junta te repartides les tasques, en clau a les seves afinitats, fent un equip coherent. Aquesta implicació és clau per reforçar l'autonomia i reconèixer el paper actiu de les persones grans en la vida comunitària.

UN FUTUR A POTENCIAR

Amb la mirada posada en el futur, els casals d'avis poden esdevenir espais encara més innovadors: col·laboracions amb entitats del poble, projectes intergeneracionals (actualment ja col·laborem amb l'escola Joan Maragall, en el curs de Sardanes) i noves activitats que responguin als interessos d'una generació de persones grans cada vegada més diversa.

Des de el casal volem deixar clar, que *el projecte de vida d'una persona, no s'acaba amb l'edat*. En totes les franges de la vida d'una persona, es tenen coses a aportar a la societat, i diria més, quan es té una motxilla de experiència i coneixements important, encara tenen més valor.

En una societat, on sembla que l'edat és un problema, volem reivindicar-nos, com a part essencial de la nostra Societat, on podem aportar experiències i noves idees.

Junta del casal

CONSELL DE POBLE

Participació ciutadana en temes d'interès local

Ja fa més de dos anys que Santa Pau té un Consell de Poble (CdP). La seva missió és fomentar la participació ciutadana en temes d'interès local. Tothom que tingui ganes de participar en les iniciatives proposades pot fer-ho.

El nostre CdP està format per 8 membres escollits d'entre la gent del poble i 2 representants de l'Ajuntament. Un cop es van haver triat els temes a treballar a partir d'una enquesta oberta a tothom, es van crear els grups de treball. Aquests estan formats per totes les persones que els interessa el tema i dos o més membres del CdP. S'anomenen Cercles.

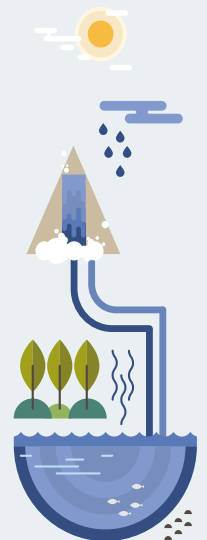
Durant aquests anys s'han format tres cercles: El de l'aigua, el de la gent gran i el de comunicació. A continuació fem un resum sobre les activitats que s'han portat a terme aquests 2025 en els diferents cercles:

CERCLE DE L'AIGUA

La primera activitat que vàrem fer va ser un balanç de l'aigua, consistent a avaluar com es gasta l'aigua que plou sobre Santa Pau. A la taula adjunta hi ha el resum del balanç. La ET (evapotranspiració), és la part de l'aigua que consumeix la vegetació o s'evapora.

RECÀRREGA AQÜÍFER, HM³/ANY

Precipitació Hm ³ /any	42,63
Escorrentia %	20,00
Escorrentia Hm ³ /any	8,53
ET Hm ³ /any	27,49
ET % de precipitació	64,48
Càrrega aqüífers Hm ³ /any	6,62
Càrrega aqüífers %	15,52

Es va fer una avaluació del consum d'aigua provinent dels aqüífers, que dona unes quantitats aproximades de 0,1 Hm³/any per el consum domèstic, i 0,2 Hm³/any per el consum del bestiar. Per tant es veu que la major part de l'aigua dels aqüífers té una descàrrega natural, cap a rius i altres descàrregues subterrànies.

Un altre activitat del Cercle ha estat la neteja i recuperació de fonts. S'han netejats els entorns de les fonts de Magallart, Xuclara, Consol, Llevadús, Can Clavell, Font Fresca, Bernada

Hem de fer una menció especial de la recuperació de la font de Llevadús, que es trobava totalment colgada de terra, i després de descolgar-la, avui raja de nou.

CERCLE DE LA GENT GRAN

Pel que fa al Cercle de la Gent Gran, des de la primera trobada comunitària oberta a tota la població (20/09/2024), es va crear un grup de WhatsApp amb la gent interessada en participar regularment anomenat Cercle de la Gent Gran Envelliment Digne (CGG Envelliment Digne), i les reunions comunitàries que s'han anat portant a terme aquest 2025 s'han convocat per aquest grup i també mitjançant cartells de difusió repartits pel municipi. Paral·lelament s'han anat realitzant reunions de seguiment per part dels integrants del Consell de Poble que formen part d'aquest cercle.

Com es va comentar en el resum anterior, amb aquest treball conjunt, Santa Pau avança cap a un futur on la dignitat i la cura de les persones grans siguin pilars

fonamentals. Enguany s'han portat a terme tres trobades comunitàries, una la Centre Cívic de Santa Pau (04/02/2025), i les altres dos ja a l'edifici de Can Torra (09/04/2025 i 29/10/2025), i en aquestes trobades s'ha continuat treballant: I) els temes de suport, participació i informació, II) l'accessibilitat en els espais públics i en l'edifici de Can Torra i, III) sobre el Servei d'Atenció Integral a la gent gran en l'Àmbit Rural (SAIAR).

A grans trets podem comentar que pel que fa a la informació i suport que podem rebre sobre l'envelliment digne, es va elaborar i repartir conjuntament amb l'ajuntament un fulletó que donava la informació de Què hi ha d'oci per la gent gran?, Quins tràmits es poden fer a Santa Pau? i finalment, Quins serveis pot optar la gent gran de Santa Pau?

Un cop ja acabades les obres de Can Torra i en la següent reunió, ja molt avançat tot l'equipament del SAIAR, es van realitzar per part de membres de l'ajuntament visites guiades a tot l'edifici i en especial a aquest equipament. En la darrera reunió, realitzada en el mateix espai del SAIAR, els temes que es van tractar van anar des d'identificar i determinar la millor manera de portar a terme la prospecció de la gent interessada en aquest servei (actualment s'està elaborant un díptic informatiu sobre el SAIAR, Què és?, On és? Qui hi pot anar? i Què s'hi pot fer?), es van plantejar qüestions d'estudis de casos concrets amb la treballadora social (que va respondre a les qüestions concretes com ara si era necessari un grau de dependència, quin era el cost, quantes places hi havia), i es van tornar a plantejar els temes de comunicació i la xarxa de voluntariat (determinant la complexitat de poder portar-ho a terme de manera immediata per la necessitat de formació dels integrants d'aquesta xarxa). El punt i final de la reunió va ser el tema de la data en que es preveia la posada en funcionament del SAIAR.

Donada la complexitat inherent a la posada en marxa d'aquest servei, perquè depèn de molts factors, tant administratius com de logística, els representants de l'ajuntament confien en que a mitjans del 2026, ja pugui estar en funcionament. Si necessiteu més informació, podeu dirigir-vos al canal de WhatsApp CGG Envelliment Digne, al mateix Ajuntament o contactar amb la treballadora social al Centre d'Atenció primària (CAP).

Des del Cercle de la Gent Gran, valorem molt positivament el recorregut que va iniciar-se al març de 2024, i que ha aplegat els esforços de diferents associacions com el Casal de la Gent Gran, amb la ampla proposta d'activitats que s'ofereixen, al mateix ajuntament i altres associacions que han creat espais de socialització Inter generacionals.

Per tot plegat, aquest Cercle dona per acabades les primeres accions que es van proposar en el moment de la seva creació, tot i que continua amb el grup de WhatsApp per anar informant del desenvolupament i resultats de les accions i estar atents de si es presenten nous reptes que demanin la participació d'aquest cercle.

CERCLE DE COMUNICACIÓ

Comunicar i fer arribar a la gent de Santa Pau el que fem al CdP és un repte molt gran. Les primeres accions per donar a conèixer la nostra feina i saber les inquietuds del poble van ser la dels fulletons informatius a les bústies.

L'abril del 2025 vam pensar que unes jardineres amb flors alegrarien alguns carrers de Santa Pau. Amb la col·laboració l'Ajuntament, que va finançar el projecte, de l'escola Joan Maragall, que va participar en la seva plantació, i dels veïns de la zona, que les han anat regant. La idea es va fer realitat i a hores d'ara les jardineres llueixen ben formoses.

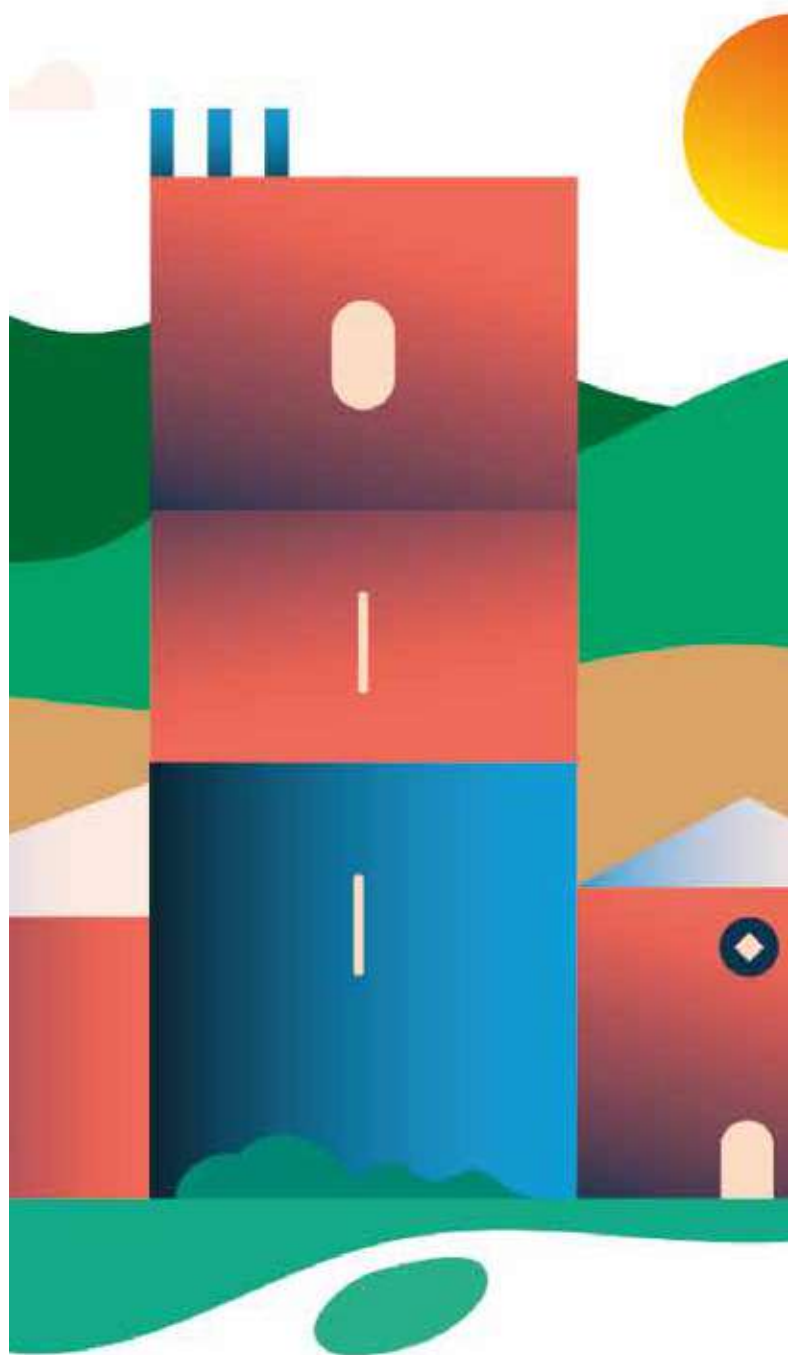
En un intent d'arribar a més santapauencs, el juliol de 2025 vam obrir un Canal de WhatsApp. A hores d'ara hi tenim 181 seguidors. Us hi podeu adherir des del QR adjunt.

El 4 de desembre de 2025 hem iniciat l'aventura de les Xarxes Socials. A Instagram i amb el nom [@conselldepoble_SantaPau](#) podeu trobar informació sobre les activitats que anem fent.

Seguiu-nos, us agradarà!. Properament hi haurà la reelecció del 50% dels membres del CdP. Així sabreu, en cas de ser escollits, que hi fareu.

[@conselldepoble_SantaPau](#)

PESSEBRE VIVENT

El batec de la història recupera el Castell de Santa Pau

La màgia de Nadal a la Garrotxa ha trobat enguany el seu epicentre als carrers empedrats de Santa Pau. En aquesta edició, el Pessebre Vivent no només ha complert amb les expectatives, sinó que ha aconseguit superar-se obrint, un cop més i amb més força que mai, les portes del seu imponent Castell. Aquesta fita no representa simplement un canvi logístic o una modificació del recorregut; es tracta d'un acte profund de recuperació emocional per a un poble que, durant dècades, ha vist com la seva fortalesa romanica silenciosa. Ara, a través de la cultura popular, el monument recupera el protagonisme que li pertoca.

L'itinerari d'aquest any ha estat dissenyat per equilibrar les dues ànimes que conviuen en aquesta representació. Habitualment, el recorregut bascula entre la solemnitat de les escenes bíbliques —aquells passatges que tothom identifica amb la fe i la tradició— i el realisme cru i detallat de les representacions costumistes. Són aquestes últimes les que expliquen l'essència de la vida rural a la zona de la Garrotxa, una vida marcada pel treball de la terra, l'artesania i la duresa del clima volcànic. Enguany, però, aquesta dualitat s'ha vist enriquida de manera exponencial amb la incorporació de dues noves escenes situades estratègicament dins el recinte fortificat, un espai que fins fa poc semblava inaccessible per a l'imaginari col·lectiu del pessebre. Els

visitants, que avançaven en silenci sota la tènue llum de les torxes, s'han vist sorpresos en creuar el llinar de la capella del castell. En aquest espai sagrat i auster, la tecnologia i la història s'han donat la mà per oferir un dels moments emotius de la visita: la projecció d'un retaule històric el qual ha tingut diverses localitzacions, en un moment indeterminat del principi del segle XX, va ser traslladat de la capella del castell de Santa Pau a la casa del marquès de Barberà de Barcelona, on va poder

ser estudiat per Agustí Duran i Sanpere abans del 1932, ha tornat a la vida de forma simbòlica mitjançant una reconstrucció visual que ha deixat bocabadats als visitants. Veure aparèixer aquelles figures i colors sobre les pedres nues de la capella ha estat, per a molts, un retrobament amb una part de la identitat local que es donava per perduda per sempre.

Aquesta mirada al passat no s'atura a la capella, sinó que es completa amb una posada en escena al pati interior del castell. Aquí, l'escenografia evoca amb tota mena de detalls l'època medieval de la vila, convertint el pati d'armes en un sopar ple de vida. Tot i l'èxit aclaparador d'aquesta obertura, l'organització del pessebre no es dóna per satisfeta i ja mira cap al futur amb una ambició renovada. L'esperança és que, en properes edicions, l'accés al cor de l'edifici es pugui ampliar encara més, explorant noves estances i sales que permetin convertir el Castell en l'eix central i indiscutible de l'experiència sensorial que ofereix el pessebre vivent.

Però, més enllà de les pedres i el patrimoni, el que realment fa bategar el pessebre és el seu capital humà. Darrere d'aquest èxit de convocatòria, que ha aconseguit atreure més de 2.500 persones en un sol cap de setmana —ajudat per unes temperatures inusualment agradables que han convidat a la passejada—, hi ha el treball invisible i titànic de l'equip de muntatge. Són setmanes, o fins i tot mesos, de dedicació absoluta on els equips d'attrezzo busquen l'eina antiga exacta, on els constructors aixequen estructures que semblen portar allà tota la vida, i on els responsables de roba i il·luminació cuiden que cap detall trenqui la il·lusió del viatge en el temps.

Menció a part mereixen els més de 150 figurants, veïns i veïnes de totes les edats que, de manera totalment altruista, presten el seu rostre i el seu temps per donar vida a personatges de tota mena. Des del nen que s'estrena en el paper de pastor fins a l'avi que repeteix any rere any darrere d'una màquina de ventar o una eina

de fuster, tots ells són els veritables guardians d'una tradició que uneix el poble. La seva immobilitat i la seva entrega fan que el visitant no se senti un simple espectador, sinó un intrús privilegiat en una època que ja no existeix, però que a Santa Pau, gràcies a l'esforç col·lectiu, torna a florir cada Nadal.

CAN TORRA

Un pilar pel benestar social del poble

Aquest any ja hem pogut obrir Can Torra, que ha de convertir-se en un pilar fonamental per al benestar social del poble, un espai pensat per donar resposta a les necessitats de totes les edats i col·lectius.

Hem començat posant en funcionament la part superior de l'edifici, on ja hi ha el local del Casal de la Gent Gran, un espai de trobada, relació i activitat per a la gent gran del municipi, així com els despatxos destinats a les entitats, que permetran reforçar el teixit associatiu i la vida comunitària del poble.

La planta baixa estarà destinada als joves del poble, perquè disposin d'un espai propi, segur i adequat on poder reunir-se, compartir temps, impulsar iniciatives i fomentar la participació i la cohesió social.

Al nucli central de Can Torra s'hi ubicarà el **SAIAR** (Servei d'Atenció Integral en l'Àmbit Rural), que funcionarà com un centre de dia de poble. Les obres ja estan pràcticament finalitzades i només restem pendents dels permisos necessaris per poder-lo obrir l'any vinent. Aquest servei permetrà que la gent més gran del municipi disposi d'un espai digne, proper i adaptat a les seves necessitats, tal com es mereixen.

Al SAIAR, les persones usuàries hi podran passar el dia complet o bé fer-ne un ús parcial, segons les seves

necessitats: àpats, serveis d'higiene, bugaderia, tallers, activitats terapèutiques i de lleure, així com espais de relació i acompanyament.

Tot plegat contribuirà a millorar la qualitat de vida de la gent gran i a facilitar que puguin continuar vivint al poble amb autonomia i benestar.

Can Torra esdevé així un projecte clau de cohesió social, un espai compartit que connecta generacions i reforça el compromís del municipi amb les persones.

CAN TORRA

Què és un SAIAR?

Un SAIAR és bàsicament un centre de dia per a pobles petits.

Imagina't un lloc al costat de casa on els avis i àvies poden anar durant el dia per no estar sols i rebre ajuda, sense haver de marxar del seu poble cap a una residència a la ciutat.

On és?

Està Situat a l'Edifici de Can Torra (Antic dispensari)

Qui hi pot anar?

Per poder anar-hi s'ha de :

- Tenir grau de dependència
- Tenir més de 65 anys (pot haver-hi alguna excepció)

Què s'hi pot fer?

Es pot passar el dia complet amb tots els serveis, tallers i activitats.

DIA COMPLET

O utilitzar els serveis, tallers i/o activitats puntuals que es vulgui.

ÀPATS

HIGIENE

BUGADERIA

FISIOTERÀPIA

PODOLOGIA

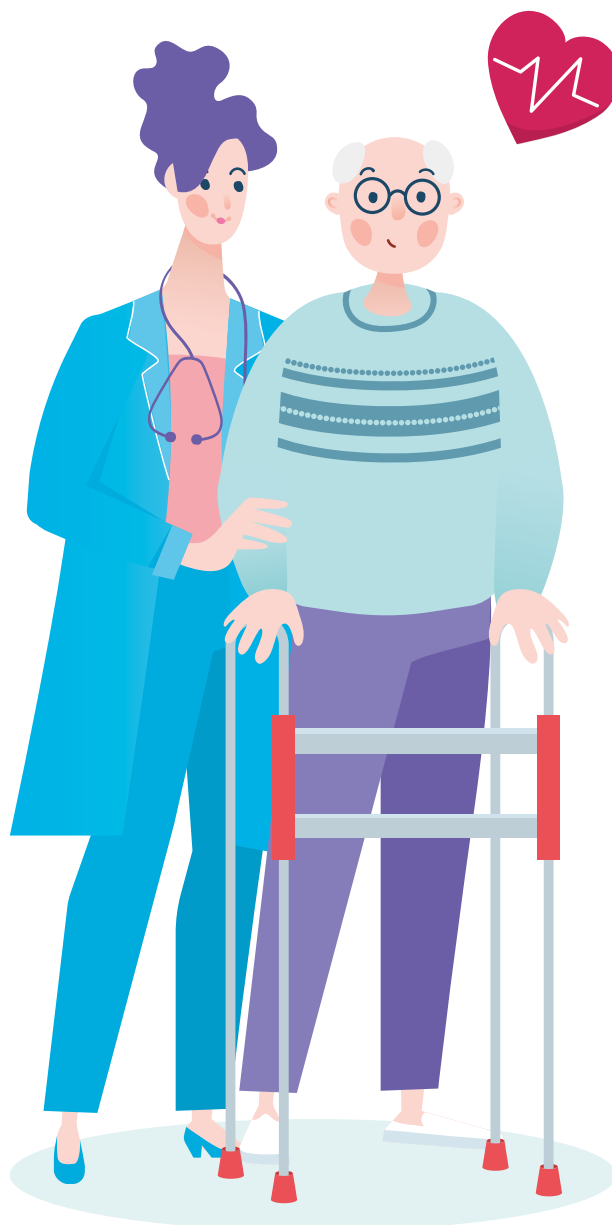
TALLERS I ACTIVITATS

M'interessa entrar al saiar o necessito més informació ...

Demano cita amb la treballadora Social de Santa Pau:

- Telèfon CAP de Santa Pau: 972 68 02 64
- Telèfon CASG: 972 26 66 44

ESCOLA JOAN MARAGALL

Descobrint l'escultura amb Rosa Serra

Durant el curs passat, els nens i nenes de l'escola Joan Maragall vam tenir l'oportunitat de conèixer de prop el món de l'escultura a través d'un projecte molt especial dedicat a l'escultora olotina **Rosa Serra**. Va estar una experiència enriquidora que ens va permetre aprendre sobre l'art, no només des dels llibres, sinó també des del contacte directe amb l'artista.

El projecte va començar amb una **visita** dels infants d'EI i CI al seu taller. Allà vam poder veure com treballa una escultora professional i entendre que darrere de cada peça hi ha temps, esforç, idees i emocions. Durant la visita, els infants li van fer una entrevista que havien preparat prèviament a classe. Li van preguntar sobre la seva inspiració, els materials que utilitza, el seu recorregut com a artista i com va descobrir que volia dedicar-se a l'escultura. Rosa Serra va respondre amb molta proximitat, fent-nos sentir que l'art és una forma d'expressió oberta a tothom.

El projecte va continuar amb una segona trobada molt esperada: **Rosa Serra va venir a l'escola** per fer un taller pràctic amb els infants de CM i CS. Durant aquesta sessió, ens va ensenyar com començar una escultura, com observar el material, com donar forma a una idea i com respectar el propi ritme creatiu. Cada infant va poder **crear la seva pròpia escultura**, experimentant

amb les mans i deixant volar la imaginació. El procés va ser tan important com el resultat final i tots vam descobrir que no hi ha dues escultures iguals, així com no hi ha dues mirades creatives iguals.

A partir d'aquesta visita, a l'aula, els més grans van treballar la **biografia de l'escultora**, analitzant la seva trajectòria artística i coneixent algunes de les seves obres més representatives.

Com a cloenda del projecte, vam organitzar una **exposició final** amb totes les escultures creades pels infants, acompanyades d'informació sobre l'escultora i el treball realitzat durant el projecte. L'exposició es va obrir a la **comunitat educativa** i va comptar amb la presència de les **famílies**, que van poder conèixer de primera mà el procés i els resultats del treball artístic dels seus fills i filles. A més, va tenir un moment molt especial amb la **visita de la mateixa Rosa Serra**, que va observar les obres, va conversar amb els infants i va compartir amb nosaltres aquest tancament tan significatiu.

Aquest projecte ens va apropar a l'art d'una manera vivencial i significativa, i ens va ajudar a entendre que l'escultura és una forma de comunicar, d'expressar i de mirar el món. Gràcies a la Rosa Serra, vam aprendre que l'art es construeix amb les mans, però també amb la curiositat, l'observació i les ganes de crear.

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA SANTA PAU

Fotografia, comunitat i territori

La fotografia té la capacitat d'aturar el temps, de fixar la llum i de construir relats col·lectius. A Santa Pau, aquesta mirada compartida pren forma a través de l'Agrupació Fotogràfica de Santa Pau. Nascuda de la inquietud d'un grup de persones unides per l'amor a la imatge, l'agrupació va més enllà de la pràctica fotogràfica individual. És un espai de trobada, d'aprenentatge i de creació col·lectiva, on la fotografia esdevé llenguatge, eina de cohesió i forma d'expressió cultural arrelada al territori.

UNA COMUNITAT QUE CREIX AMB LA DIVERSITAT

L'Agrupació Fotogràfica de Santa Pau està formada per persones de perfils i edats diverses, amb nivells d'experiència molt diferents. Aquesta pluralitat és un dels pilars del projecte, ja que permet l'intercanvi constant de coneixements i mirades. Tant qui s'inicia en el món de la fotografia com qui ja compta amb una trajectòria consolidada hi troba un espai per compartir, experimentar i evolucionar. L'esperit de l'entitat és obert i participatiu. Les activitats no només busquen millorar la tècnica, sinó també fomentar el pensament visual, la capacitat d'observació i el diàleg al voltant de

les imatges. Sortides fotogràfiques, tallers formatius, xerrades especialitzades i sessions de visionat i comentari d'imatges formen part del dia a dia de l'agrupació. Aquestes propostes permeten aprofundir en aspectes tècnics com la composició, la llum o l'edició, però també en la dimensió narrativa i artística de la fotografia.

Les exposicions col·lectives formen part de l'horitzó de l'Agrupació Fotogràfica de Santa Pau. En el futur, aquestes mostres permetran compartir amb la ciutadania el treball dels seus membres i contribuir a enriquir l'oferta cultural del municipi, apropant la fotografia a nous públics.

MILKYPAU: LA NIT COM A PROTAGONISTA

Un dels projectes més singulars i amb més projecció de l'Agrupació Fotogràfica de Santa Pau és l'organització de la MilkyPau, unes jornades dedicades a l'astrofotografia i a la fotografia nocturna. Aquest esdeveniment s'ha consolidat com una cita de referència per a aficionats i especialistes, aprofitant la qualitat del cel nocturn de Santa Pau i el seu entorn privilegiat.

La MilkyPau combina formació, divulgació i pràctica fotogràfica, amb ponències, tallers i sortides nocturnes que permeten explorar la relació entre paisatge, cel i fotografia. Més enllà de l'aspecte tècnic, les jornades posen en valor la foscor com a patrimoni natural i reforcen el vincle entre fotografia, territori i sostenibilitat.

MIRAR EL TERRITORI, CONSTRUIR MEMÒRIA

La voluntat de documentar i reinterpretar Santa Pau i la Garrotxa és un dels eixos centrals de l'agrupació. El paisatge volcànic, el patrimoni arquitectònic, les tradicions i la vida quotidiana del poble esdevenen matèria primera per a un relat visual que creix amb el temps.

Dins de l'Agrupació neix La Capsa de Sabates, un projecte de futur per recuperar, preservar i activar la memòria fotogràfica popular del municipi. L'objectiu és crear un arxiu comunitari obert, construït col·lectivament amb el veïnat, que permeti explicar la història local a partir de les vivències quotidianes, els actes col·lectius i la vida comunitària. El projecte vol esdevenir una eina de cohesió social i de construcció de

sentiment de pertinença, posant aquest fons documental a disposició d'entitats, centres educatius i creadors, i incorporant les mirades de futur —especialment les de la infància i la joventut— per entendre la història com un procés viu, inclusiu i en constant construcció.

UNA MIRADA AMB FUTUR

Amb una clara vocació de continuïtat, l'Agrupació Fotogràfica de Santa Pau treballa incansablement per seguir ampliant horitzons.

Creiem que cada nova mirada enriqueix el grup i ens ajuda a documentar la realitat des de perspectives inèdites. Per això, volem convidar a qualsevol persona amb inquietuds visuals a sumar-se a aquesta aventura compartida per seguir escrivint la història gràfica del nostre entorn. Si vols formar-ne part i créixer amb nosaltres, pots posar-te en contacte a través del correu electrònic afsantapau@gmail.com.

XXV PREMIS SALVADOR REIXACH

Èxit de participació i qualitat

El passat 4 d'octubre va tenir lloc al Pavelló Poliesportiu de Santa Pau l'acte de lliurament dels XXV Premis Salvador Reixach, organitzat pel Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca (PEHOC) amb la col·laboració dels ajuntaments de Santa Pau i d'Olot. Aquesta edició ha celebrat un quart de segle d'història, consolidant-se com un dels esdeveniments més destacats en reconeixement de la recerca acadèmica de l'alumnat de Batxillerat i Cicles Formatius del territori català.

L'acte va estar marcat per l'alta participació —amb treballs presentats per 23 centres educatius— i per la diversitat de temàtiques abordades, que van des de la història i les ciències socials fins a l'art i les emprenedories. Durant la cerimònia es van homenatjar la memòria i l'herència pedagògica de Salvador Reixach, subratllant la importància de la investigació juvenil com a motor de pensament crític i creativitat.

Premiats en Treballs de Recerca de Batxillerat

Moda II República, Guerra Civil i Franquisme

- *La fraternitat antifeixista. El pas dels brigadistes internacionals per la Garrotxa* — Núria Safont i Júlia Corominas

Ciències Socials

- *Veus que travessen fronteres. Donant veu a les persones que realitzen la ruta migratòria de l'Àfrica a les Canàries* — Violeta López

Arts i Disseny

- *Des que la música no ho és tot* — Quirze Puigdevall

Humanitats

- *Immersió en la cuina romana* — Abhi Rattu

Temàtica Educativa

- *La influència dels escacs en l'aprenentatge* — Martí Padrés

Treball Biogràfic (ex aequo)

- *Entre bombes i records. Reconstruint la història d'un xofer de l'exèrcit republicà espanyol (1936-39)* — Guerau Forasté
- *Gaspar Vilanova i Bosch. La lluita per la vida entre la República i el franquisme* — Eduard Martí

Temàtica Comarcal (ex aequo)

- *Més de 300 desitjos* — Gemma Sánchez
- *“Tòrnut” abans de sopar* — Jana Balat i Martina Vallvé

Projectes Finals de Cicles Formatius

Arts, Comunicació i Moda

- *Dins del punt de mira* — Lau Mas Sastre
- *Inside a Snake* — Gwen Tomàs (accèssit)

Emprenedoria i Empresa / Emprenedoria Social

- *Cafeteria Tèteria “La vie est belle”* — Sara Benzaidan

Anàlisi i Gestió

- *Mas El Roig* — Odile Barrós

Els guanyadors han rebut un reconeixement oficial per part del PEHOC. L'acte va comptar amb la presència d'autoritats educatives, familiars i membres de la comunitat educativa, que van celebrar l'excel·lència i el compromís dels estudiants amb la recerca i la innovació.

Felicitem a tots els premiats i participants per la qualitat dels seus treballs i per contribuir a enriquir el panorama educatiu, cultural i social de la Garrotxa i de tot Catalunya.

EL SECRET DE LA LÚA!

En un racó preciós de la Garrotxa vivia la petita Lúa. A la vista de tothom era menuda, alegre, amb un ulls blaus i vius, però a la vegada era summament tímida. Sobretot, quan se sentia observada, s'amagava darrera de les cortines de casa. De dies no li agradava sortir gaire. Només ho feia per anar a l'escola. Vivia amb els seus pares i la seva gosseta Baia enmig d'un paratge espectacular.

La Lúa tenia un secret, però no ho volia explicar a ningú per por que no la creguessin. Li encantava que les nits fossin llargues, molt llargues, molt fosques i misterioses doncs així podia gaudir al cent per cent del seu entorn preferit. En canvi la nit de Sant Joan, tot i ser la més màgica de l'any per la gran majoria, a ella no li acabava de fer el pes pel simple fet que se li feia massa curta.

La Lúa era molt especial. Passades les 22h ja dormien tots a casa i ella somiava que s'aixecava de puntetes cap a la porta de fusta de roure, l'obria i la tancava lentament per no fer fressa i un cop fora saltava la tanca de ferro oxidat. Llavors era quan s'endinsava dins una fageda meravellosa plena de vida envoltada d'infinitat de sorolls silenciosos enmig de l'enigmàtica nit. Gaudia de tots els animalons que sortien a les enfosques com ella. Trobava mussols, granotes, teixons, cabirols, ratpenats i sobretot respirava la suau essència d'una inexplicable màgia. Sempre anava vestida amb la seva camisa de dormir blanca i llarga. Ella deia que li agradava dormir elegant, com les princeses. La Lúa era somnàmbula.

Cada nit feia de les seves i gaudia de cada racó d'aquell lloc tal i com deia en Joan Maragall:

« un indret verd i pregon com mai més n'hagis trobat al món: un verd com d'aigua endins, pregon i clar... ». La Lúa anava descalça i caminava comptant les seves passes com el «caminant» del famós poema per reconèixer el camí de retorn cap a casa i així no perdre's, tot i que a ella li encisava sentir-se presonera dins aquella fageda.

Allà en mig de tanta natura, més que sentir-se presonera, se sentia lliure, valenta, única i el que més li agradava era pujar al cim dels faigs, amagar-se i observar-ho tot des de dalt. Ella sabia que això no es podia fer, estava totalment prohibit. N'era conscient que es tractava d'un paratge natural protegit, però li encantava saltar-se les normes en aquell espai. Era el seu espai.

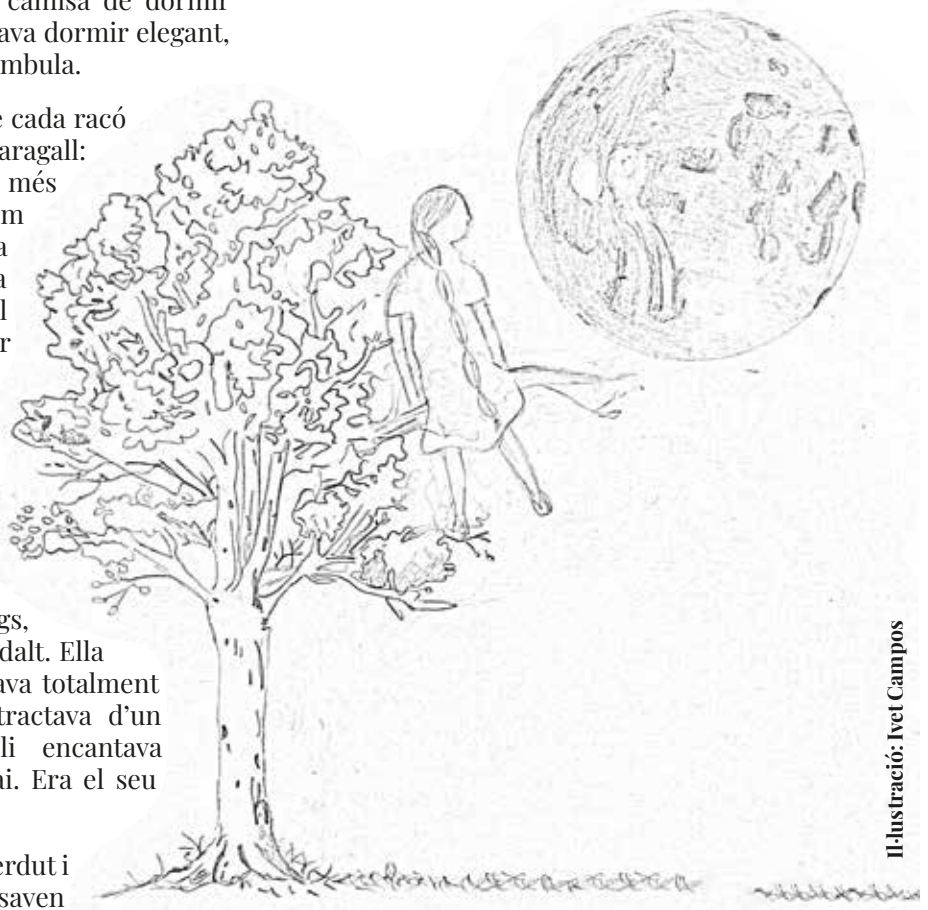
A vegades veia algun excursionista perdut i reia la molt trapella. També passaven

sovint alguna que altra colla de nois i noies en bicicleta. Llavors es va adonar que no era la única a qui li agradava jugar en aquell paratge, però sí la única que ho veia tot des de dalt del «cel».

Les hores passaven ràpid entre tanta aventura i el sol ja començava a treure les orelles. Així que baixava com un esquiol de l'arbre més alt i retornava cap a casa restant les passes que abans havia sumat. Una altra nit passada, però ella se sentia plena i empoderada d'haver aconseguit un cop més el seu somni: voltar lliure entre tanta fascinació. S'anomenava així mateixa la Lúa* de Can Jordà.

*Lúa és Lluna en gallec. I la Lluna sempre ens observa des del cim més alt. Podria explicar mil històries de tots i cadascú de nosaltres si pogués parlar. I sí, la Lluna com la Lúa també s'amaga quan l'embolcalla la timidesa. Una darrera de les cortines de casa i l'altra darrera dels núvols, però sempre presents com els somnis i sempre elegants com les princeses dels contes de la nostra petita protagonista.

Charo Ramírez

Il·lustració: Ivet Campos

Exposició “Una mirada arqueològica al nostre passat”

Entre el 5 de desembre 2024 i el 31 de gener 2025 es va poder veure l'exposició “Una mirada arqueològica al nostre passat”, amb pòsters instal·lats a diferents punts de Santa Pau que va convidar el públic a endinsar-se en la prehistòria, l'arqueologia i el projecte de recerca “Vulcanisme, canvis ambientals i dinàmiques de poblament durant la transició Mesolític-Neolític a la Garrotxa”. El projecte, desenvolupat per la Universitat Autònoma de Barcelona en col·laboració amb el Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca, va ser la quarta i última proposta del cicle “Arqueologia entre volcans” a Santa Pau, que va voler apropar al municipi els darrers estudis i descobertes sobre el seu passat més remot.

Carta als reis i cavalcada reial

El 4 de gener els nens i nenes del poble, acompanyats dels seus familiars, van poder entregar la carta amb els seus desitjos al carter Reial.

L'endemà es va celebrar la cavalcada Reial i va significar la nit més màgica de l'any pel poble de Santa Pau on es van poder veure les cares d'il·lusió i d'emoció dels nens i nenes del poble. Un any més, volem donar les gràcies a l'AFA de l'escola Joan Margall per l'organització d'aquest esdeveniment i també a tots els col·laboradors i participants.

Xerrada sobre les escoles del poble

El dissabte 11 de gener, el Casal de la Gent Gran va organitzar una xerrada oberta a tota la ciutadania dedicada a recordar i posar en valor les escoles del poble. Durant l'acte, que va comptar amb una bona assistència, es va fer un repàs de la història, els records i les vivències vinculades a diferents centres educatius que han marcat generacions. Es va parlar de l'escola de la Cot, la de Sant Roc, la del Castell, la de l'Ajuntament, la Joan Maragall i la del Sallent, destacant-ne l'evolució, el paper social i la importància dins la vida quotidiana del municipi. L'activitat va afavorir l'intercanvi d'experiències entre veïns i va reforçar la memòria col·lectiva del poble.

Fira del fesol

El diumenge 19 de gener es va celebrar la 43a Fira del Fesol que va comptar amb una delegació de la població siciliana agermanada de Licodia Eubea (Itàlia), amb Santa Pau des del 1989. El producte convidat va ser el patacò (el plat amb farina de cicerchia i cansalada). En aquesta ocasió, hi participaren unes 3.500 persones i 44 parades. El fesol d'Or es va atorgar a en Francesc Güell Planella.

El dia anterior, el 18 de gener, es va celebrar al Centre Cívic un acte gastronòmic i musical en el qual els assistents van poder degustar diferents plats fets amb Fesol de Santa Pau. La vetllada va acabar amb una actuació musical.

Xerrada sobre el cicle de l'aigua

El dijous 23 de gener el Consell de Poble va organitzar una xerrada sobre el cicle de l'aigua amb la participació d'en Llorenç Planagumà (geòleg), d'Esteve Costa (Consort Sigma), i David García (Aigües de Catalunya). En la xerrada van assistir una trentena de veïns i veïnes que van poder entendre com funcionen els aqüífers de la Garrotxa, i en aquest cas, el nostre de Santa Pau. També es va explicar la situació de la sequera tant a escala de Catalunya com a Santa Pau.

FEBRER

Teatre "Tanatori"

El dissabte 15 de febrer, el Casal de la Gent Gran va organitzar una obra de teatre titulada "Tanatori", una proposta cultural que va reunir un nombrós públic a la sala d'actes. L'obra, amb un to humorístic i proper, va oferir una mirada irònica sobre situacions quotidianes relacionades amb la convivència i les relacions humanes, fet que va arrencar somriures i rialles entre els assistents. L'activitat va servir per fomentar la participació cultural, crear espais de trobada i reforçar la vida social del col·lectiu.

Dijous llarder

El dijous 27 de febrer passat, el casal de la Gent Gran va organitzar amb gran èxit la tradicional celebració del Dijous Llarder, una jornada festiva que marca l'inici del Carnaval i que és molt estimada per tots els seus membres.

A més de gaudir del dinar, el casal va tenir el detall d'oferir un obsequi a tots els participants com a record de la jornada. Aquesta iniciativa subratlla la importància que l'entitat dona a mantenir vives les tradicions i a fomentar la participació i la cohesió entre la gent gran del municipi. La jornada va ser un rotund èxit.

ABRIL

Rustic & Wild

Dissabte 5 d'abril es va celebrar la quarta edició de la Rustic & Wild, la festa de la fermentació espontània i salvatge de Santa Pau. La plaça major va acollir diferents productors de cervesa artesanal de fermentació mixta i espontània així com actuacions musicals al llarg de la tarda i el vespre.

A la plaça es va aplegar gent vinguda de tot arreu, de Santa Pau, de la comarca de la Garrotxa, de diferents punts de Catalunya, de la península, de les Balears, de les Canàries, d'Europa... i fins i tot des de la Xina!

Exposició científica a l'interior d'un bus

El Bus del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) va visitar Santa Pau els dies 9 i 10 d'abril, convertint la Plaça de les Fonts en un espai de descoberta científica i tecnològica. La iniciativa, pensada per apropar la ciència a tots els públics, va oferir un recorregut interactiu pel passat, el present i el futur de la societat. Durant els dos dies, els visitants van poder explorar vuit propostes interactives centrades en la tecnologia, la transició energètica, la cultura i el patrimoni industrial...a l'interior d'un autobús!

Truitada a Sant Julià del Mont

Com cada Dilluns de Pasqua, els veïns i veïnes del municipi van pujar fins a l'ermita de Sant Julià del Mont per celebrar la tradicional truitada, una cita molt esperada que any rere any reuneix famílies i amics en un ambient festiu i de germanor.

La jornada va estar marcada pel bon temps, la participació activa de tothom i les ganes de compartir les truites i conversa envoltats de natura.

Cal agrair especialment a la Colla de Santa Pau l'esforç i la dedicació que fan cada any per fer possible aquesta trobada, cuidant tots els detalls i mantenint viva una tradició molt estimada.

Pujada a l'oratori de Sant Jordi

El 27 d'abril es va poder gaudir d'un dia meravellós, que va acompanyar tothom durant tota la jornada, fet que va convertir la pujada a l'oratori de Sant Jordi en una experiència especialment agradable i participativa.

Veïns i veïnes de totes les edats es van aplegar amb ganes de compartir el camí, la conversa i la tradició.

Cal fer un agraïment molt especial a la colla de Can Pauet, que amb dedicació, esforç i molta il·lusió van fer possible tota l'organització, vetllant perquè l'activitat es desenvolupés amb èxit i en un ambient immillorable.

MAIG

Festa del Roser de Sant Miquel de la Cot

El matí del diumenge 4 de maig es va celebrar la festa del Roser a l'església de Sant Miquel de la Cot: el primer acte va ser la missa i el cant dels goigs en honor a la Mare de Déu del Roser amb la participació de la Coral El Joliu.

Tot seguit els assistents van poder degustar vi dolç i galetes. I al final es van sortejar interessants regals.

Moltes gràcies a la parròquia de Sant Miquel i a la comissió de festes de la Cot per l'organització!

Instal·lació llambordes stolpersteine

El dissabte 10 de maig, Santa Pau i Olot van acollir la instal·lació de les primeres *Stolpersteine* de la Garrotxa, un acte carregat d'emoció i simbolisme dedicat a la recuperació de la memòria històrica. Les petites llambordes de bronze, creades per l'artista alemany Gunter Demnig, recorden les víctimes del nazisme i es col·loquen davant dels llocs on van viure o estar relacionades aquestes persones.

La jornada va començar a les 17 h al mirador Lluís Masó de Santa Pau, on familiars, veïns i representants institucionals van participar en l'homenatge. L'acte va remarcar la importància de preservar la memòria per reparar, en la mesura del possible, les injustícies del passat i mantenir viu el record de les víctimes.

Homenatge a la vellesa

El diumenge 11 de maig es va celebrar el XXXVIè Homenatge a la Vellesa, una jornada molt emotiva dedicada a reconèixer i posar en valor la trajectòria vital de la gent gran del municipi.

Els actes es van iniciar amb una missa solemne a l'església parroquial, que va comptar amb una àmplia participació de veïns i veïnes.

Tot seguit, es va dur a terme la inauguració oficial del nou espai del Casal de la Gent Gran, ubicat a Can Torra, un equipament pensat per fomentar la convivència i el benestar.

La celebració va finalitzar amb un dinar de germanor a Can Xel, en un ambient festiu i de retrobament.

Cursa pel Cor de la Fageda

El diumenge 18 de maig va tenir lloc una nova edició de la Cursa pel Cor de la Fageda, una cita esportiva ja consolidada al calendari local que va tornar a reunir centenars de participants. Des de primera hora del matí, una multitud d'esportistes d'arreu del territori van prendre part en les curses competitives de 21 i 14 quilòmetres, recorrent paratges naturals emblemàtics i gaudint d'un ambient immillorable.

Paral·lelament, també es va organitzar una caminada familiar, pensada per a totes les edats, així com diverses curses infantils que van omplir la jornada d'alegria, esport i convivència.

Festival de Senderisme de la Garrotxa

Del 23 al 25 de maig la Garrotxa va acollir el “Garrotxa volcanic walking”, organitzat per Turisme Garrotxa i Itinerànnia, en el marc dels Festivals de Senderisme dels Pirineus. A Santa Pau es van fer quatre activitats: una va permetre conèixer la història del Parc Natural tot passejant pel volcà el Croscat amb el guiatge de l'empresa Corriol, Serveis Educatius. Una altra, organitzada per la Fageda Fundació, va permetre als visitants descobrir la Fageda d'en Jordà. Una tercera visita molt especial amb l'empresa Natura i Màgia, va acompanyar a visitants amb discapacitat visual i auditiva a conèixer el volcà Croscat. Finalment, l'empresa Tosca va fer una visita guiada nocturna a la Fageda d'en Jordà per tancar les activitats organitzades al municipi de Santa Pau.

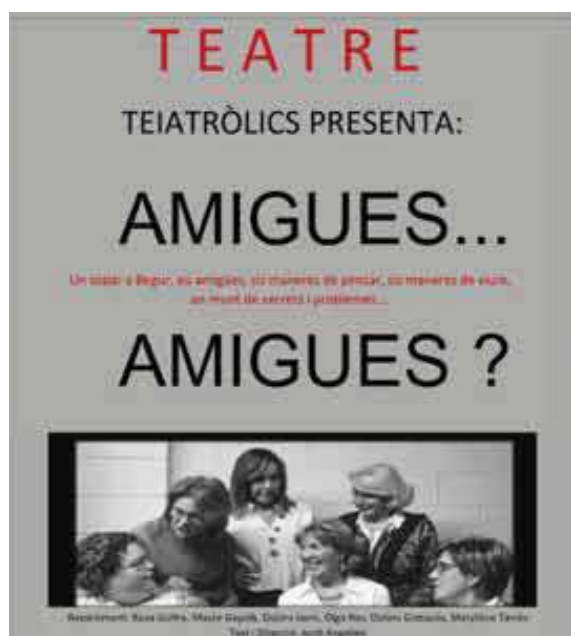

Teatre “Amigues... amigues?”

El dissabte 24 de maig, el Casal de la Gent Gran va organitzar la representació de l'obra de teatre “Amigues... amigues?” al Centre Cívic de Santa Pau.

Es tracta d'una comèdia creada pel grup Teiatròlics que gira al voltant d'un sopar a Begur protagonitzat per sis amigues molt diferents entre si. Sis dones, sis maneres d'entendre la vida, de pensar i d'afrontar el dia a dia, que al llarg de la vetllada deixen entreveure secrets, conflictes personals, emocions amagades i situacions inesperades, combinant humor, reflexió i complicitat amb l'espectador.

L'obra va destacar pel ritme àgil, els diàlegs vius i una posada en escena propera, que va generar rialles i debat.

Concert de Rock amb Strip

El mateix dissabte, una mica més tard, el Centre Cívic va acollir un concert de rock en format acústic que va reunir un públic divers i amb ganes de gaudir de la música en directe.

El grup musical Strip va oferir un repertori de versions molt conegudes, reinterpretades amb un estil proper i íntim que va crear una atmosfera càlida i acollidora.

L'actuació es va completar amb un maridatge pensat per al sopar, amb una selecció de tapes variades i marisc fresc, que va permetre combinar gastronomia i cultura en una mateixa vetllada.

Aquesta proposta va convertir la nit en una experiència completa i molt ben valorada pels assistents. L'activitat va reforçar la programació cultural del municipi amb gran èxit.

Caminada solidària entre volcans

La Penya Barcelonista d'Olot i Comarca va organitzar una caminada solidària el diumenge 25 de maig amb l'objectiu de recaptar fons destinats a la lluita contra el càncer infantil.

El punt de sortida i d'arribada va ser el càmping Lava. L'esdeveniment va esdevenir una jornada especialment emotiva i plena de solidaritat, en la qual un total de 159 persones van participar activament caminant amb un objectiu comú: aportar el seu granet de sorra, donar visibilitat a la causa i mostrar el suport col·lectiu a les famílies afectades. La iniciativa va comptar amb un ambient familiar, bon temps i una excel·lent resposta ciutadana molt més.

JUNY

Marxa passabigues

L'1 de juny va tenir lloc la XXXVIena edició de la Marxa Passabigues, un esdeveniment estimat a la comarca, reconegut per la bellesa del seu recorregut, el bon ambient entre els participants i els avituallaments abundants que inclou al llarg del camí.

Es tracta d'una marxa no competitiva que té com a objectiu principal fer gaudir els participants de Santa Pau, dels seus paisatges volcànics i del seu magnífic entorn natural, tot fomentant la convivència i la descoberta del territori.

La voluntat de l'organització és que tothom marxi amb un bon record i amb la panxa ben plena.

A destacar, només cal dir que a la Marxa Passabigues mai hi falten les cireres i la síndria, símbol d'una tradició arrelada local.

Festival Castell de Santa Pau

Els dies 6 i 7 de juny es va celebrar una nova edició del festival Castell de Santa Pau amb moltes activitats! Divendres, La Principal d'Olot va obrir la programació amb sardanes a la plaça de baix, i a la nit DJ Galo va animar el Mirador de Can Pauet.

Dissabte, les activitats al voltant del Fesol van reunir veïns i visitants entre visites a l'Obrador, al camp, un vermut musical i un dinar. A la tarda, Alexander Main va oferir l'espectacle *Res és el que sembla*, seguit de la presentació d'*El llibre daurat* amb Lluís Llach.

El festival va cloure amb el concert de Borja Penalba a la Placeta dels Valls. L'esdeveniment va reafirmar-se com una cita cultural destacada al municipi.

Aplec de Santa Maria de Finestres

El diumenge 15 de juny es va celebrar el tradicional aplec a Santa Maria de Finestres, una trobada molt estimada que any rere any reuneix veïns i veïnes en un entorn natural i patrimonial únic.

La jornada va estar marcada per la bona participació, el bon ambient i les ganes de retrobar-nos per compartir cultura i tradició.

Volem expressar un agraïment molt especial a la Colla de Can Pauet per la seva dedicació i implicació, així com a totes les persones que van pujar fins a Finestres i van col·laborar activament per mantenir ben vives les tradicions del nostre poble i transmetre-les a les futures generacions.

Presentació del llibre “La mirada serena” de Pep Sau

El dissabte 21 de juny es va dur a terme la presentació del llibre “La mirada serena”, una obra que recull el llegat del desaparegut Pep Sau.

La trobada va ser una experiència meravellosa, plena de caliu i tendresa, on els assistents van poder percebre la profunda mirada d'en Pep a través d'una part significativa del seu treball artístic i personal. L'acte, carregat d'emoció, va comptar amb la participació de l'editorial Grup Gavarres i del seu director, Àngel Madrià, així com de l'Emili Bassols, que, juntament amb l'alcaldessa Cris Capó, van compartir records i sentiments molt intensos amb tots els presents.

Tot això va tenir lloc en un dels indrets més estimats i evocadors: La Fageda d'en Jordà, un espai que va sumar encara més màgia i emotivitat a la cita.

Recollida de la flama i revetlla de Sant Joan

Santa Pau va celebrar la revetlla de Sant Joan amb una programació molt completa i activitats per a tots els públics.

A les 18 h, els participants van iniciar la sortida cap a Olot per recollir la Flama del Canigó, en una tradició que uneix cultura i convivència. Posteriorment, a les 20.15 h, van arribar corrents al mirador de Can Pauet, on es va oferir un petit refrigeri.

A les 21 h, es va celebrar el tradicional sopar de germanor a l'aparcament situat darrere de l'Oficina de Turisme, on cadascú va portar el seu propi sopar i va compartir moments de conversa i rialles amb veïns i amics. La nit va culminar a les 23 h amb l'actuació musical del grup Bros Brothers, que va amenitzar la vetllada amb els seus temes i va fer que la celebració fos inoblidable.

Festival Descampat

El dissabte 28 de juny, la penya jove Cal Borratx va organitzar amb gran il·lusió una nova edició del seu ja tradicional festival Descampat, que s'ha consolidat com un dels esdeveniments musicals més esperats i celebrats de l'estiu a la comarca. Enguany, l'organització va apostar per un cartell divers i ple d'energia, convidant a Mina Ritz, K-Zu i DJ Paprika, artistes reconeguts que van fer vibrar el públic amb els seus ritmes contagiosos i les seves actuacions plenes de passió.

L'ambient de festa i bon rotllo va ser present durant tota la nit, convertint el Descampat en una cita imprescindible per a joves i amants de la música.

JULIOL

Festa major Ca la Guapa

Un any més, amb molta il·lusió i alegria, hem tingut l'oportunitat de celebrar el tradicional sopar popular al nostre estimat barri, un esdeveniment que, aquest any, ha estat organitzat i portat a terme amb dedicació pel Centre Cívic de Can Blanc.

Volem expressar el nostre més sincer agraïment a tota la gent que va venir a compartir aquesta vetllada tan especial, passant una bona estona plegats.

Durant el cap de setmana vam poder gaudir de moltes activitats pensades per a totes les edats: les sardanes que van animar l'ambient, els jocs infantils que van fer les delícies dels més petits, i la música en directe que va fer ballar i somriure a tots els assistents.

Aplec de Santa Margarida de la Cot

El dissabte 12 de juliol es va celebrar l'aplec a l'església de Santa Margarida, situada dins del magnífic volcà homònim.

La celebració va començar amb una emotiva missa, seguida del cant dels goigs en honor a la santa, interpretats per la coral El Joliu i els grups Albert i en Trenca-canyes, que van omplir l'església de música i devoció. Tot seguit, els assistents van poder gaudir d'un esmorzar popular amb pa amb tomàquet i embotits, i es va organitzar el tradicional sorteig d'un lot d'embotits que va animar encara més l'ambient.

Malgrat que les previsions meteorològiques no eren del tot favorables, un bon nombre de persones van participar en l'aplec, aprofitant l'ocasió per compartir bons moments i gaudir d'aquest indret tan especial i únic.

Aplec de Sant Abdó i Sant Senén

El dissabte 26 de juliol es va celebrar l'aplec a l'església de Sant Abdó i Sant Senén. Va ser una tarda plena de vida, de converses animades, rialles i moments de convivència, tot envoltat d'un entorn natural i patrimonial excepcional.

Enguany, l'aplec va ser especialment emotiu i significatiu, ja que es va col·locar una placa en record i agraïment a la Núria Pagès Estaño, coneguda per tothom com "la Núria del Camó". Durant molts anys, ella va cuidar de l'ermita amb una dedicació constant, amb estima i discreció, fent possible que aquest lloc continués sent un punt de trobada i de fe.

Aquest petit gest va voler reconèixer i honorar la gran tasca que va dur a terme amb generositat i amor.

AGOST

Presentació del llibre "Sense Pietat"

El dissabte 16 d'agost, Tura Soler i Jordi Grau, dos dels noms més reconeguts i respectats dins del periodisme d'investigació del nostre país, van presentar al Centre Cívic de Santa Pau el seu darrer llibre titulat "Sense pietat".

Aquesta obra, fruit d'una recerca exhaustiva i d'una gran dedicació, ofereix una crònica rigorosa, intensa i punyent sobre vuit crims que van sacsejar profundament la societat.

Amb un estil que combina experiència, sensibilitat i un compromís ferm amb la veritat, els autors aconsegueixen captivar el lector des de la primera pàgina, posant en relleu tant els fets com les emocions que els envolten, i demostrant perquè són referents en la seva disciplina.

Aplec del Santuari de la Mare de Déu dels Arcs

El diumenge 31 d'agost va tenir lloc la tradicional celebració de l'aplec del Santuari de la Mare de Déu dels Arcs, que va comptar amb una gran varietat d'activitats per a tots els públics.

A les 9h es va organitzar una passejada popular pels voltants del santuari, seguida a les 10.30h d'un esmorzar popular. A les 12h es va celebrar la missa solemne, després de la qual van continuar les activitats amb una animada ballada de sardanes i un deliciós vermut.

També es van poder gaudir jocs tradicionals de fusta, activitats a la virolla i visitar l'exposició especial en homenatge a Pep Sau, que va captivar els assistents amb records i imatges de la seva trajectòria.

SETEMBRE

Diada Nacional de Catalunya

L'11 de setembre es va commemorar la Diada Nacional de Catalunya amb un acte senzill i sentit al memorial Lluís Masó, on es va fer la lectura del manifest acompanyats de l'alcaldeessa i els regidors i regidores del consistori.

L'Ajuntament vol agrair especialment a l'Associació Amics de Santa Pau i al Casal de la Gent Gran la seva participació en l'acte amb l'ofrena floral, un gest ple de significat i estima pel nostre poble i pel país.

L'acte va finalitzar amb un petit refrigeri compartit amb els veïns i veïnes que hi van assistir, en un ambient de germanor i de record.

SANTA PAU	
TORNABODA 21 DE SETEMBRE DE 2025	
SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DELS ARCS	
 	MENÚ AMANIDA ARRÓS MAR I MUNTANYA VEDELLA AMB BOLETS POSTRES PA, VI, CAVA, AIGUA, CAFÈ
PROGRAMA: Matí: a les 12: MISSA SOLEMNE Amb la col·laboració del "Cor Parroquial" Tarda: a les 2: DINAR DE GERMANOR a les 4: FI DE FESTA Gran sorteig	TIQUET Import: 20 € Es pot adquirir el Tiquet fins a les 12 del Migdia del divendres, 19 Cal Sabater Can Pauet, el Centre cívic
NOTES: - Aparcament al camp de futbol - En cas de mal temps el dinar i el gran sorteig es faran al Pavelló Esportiu.	NOTA: No s'acceptarà cap petició per adquirir sòquets, fora de termini.

Tornadaboda al Santuari dels Arcs

El passat 21 de setembre va tenir lloc la tradicional Tornadaboda al Santuari dels Arcs. La celebració va començar amb una emotiva missa, on els assistents van poder participar i gaudir d'un ambient de solemnitat i devoció.

Tot seguit, es va compartir un dinar de germanor, ple de rialles, converses animades i moments de companyonia entre veïns i amics, fomentant així els lligams entre tots els participants.

Per tancar la jornada, i com a colofó de la festa, es va organitzar un emocionant sorteig amb diferents productes que va generar gran expectació i alegria entre els assistents, deixant un record molt positiu per a tots els presents.

OCTUBRE

Aplec de la Cot

El cap de setmana del 4 i 5 d'octubre vam tenir el privilegi de viure una nova edició de l'aplec de Sant Miquel de la Cot. Al llarg de la jornada, l'entorn es va omplir de retrobaments, converses, alegria i participació, convertint l'aplec en un espai de convivència i celebració compartida. Volem expressar un sincer agraïment als veïns i veïnes que, amb esforç, dedicació i estima pel poble, fan possible aquesta trobada any rere any, així com a totes les persones que hi van participar i que amb la seva presència van omplir l'aplec de vida i caliu. Un reconeixement molt especial a la Coral Joliu, que ens va oferir una actuació musical plena d'emoció i sensibilitat, regalant-nos un moment d'una gran bellesa que quedarà en el record de totes i tots els assistents.

Festa major del Sallent

Un any més, el Sallent es va vestir de festa i tradició amb un cap de setmana ple d'activitats, retrobaments i bon ambient veïnal. Els actes van començar el dissabte 11 d'octubre amb el ja tradicional campionat de ping-pong a l'era de Mainau, que va comptar amb una participació animada de persones de totes les edats i un ambient distès i festiu. L'endemà diumenge, la Missa Solemne va reunir nombrosos assistents i, a la sortida, es va compartir coca i vi dolç entre els veïns. La jornada es va tancar amb el tradicional dinar de germanor, que va posar el punt final a un cap de setmana marcat per la convivència, la tradició i el sentiment de poble. Uns actes que reforcen els lligams i mantenen vives arrels.

Jornades europees del patrimoni

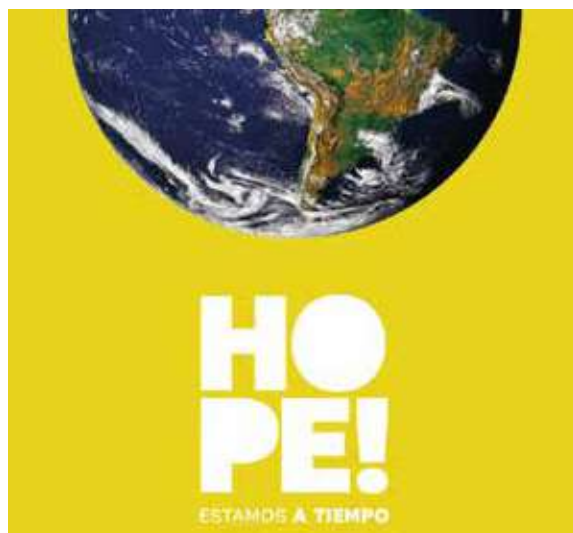
L'11 d'octubre, Santa Pau va acollir una nova edició de les Jornades Europees del Patrimoni, una iniciativa cultural que té com a objectiu donar a conèixer, protegir i posar en valor el patrimoni històric de Catalunya. En aquesta ocasió, una trentena de persones van participar en la visita guiada a la vila medieval, una activitat que any rere any desperta molt d'interès. Al llarg del recorregut, els assistents van poder descobrir la història, l'arquitectura i les curiositats del centre històric, així com entendre la importància de conservar aquest llegat. La visita va tornar a ser un èxit i va permetre gaudir del ric patrimoni local.

NOVEMBRE

Videofòrum "HOPE!"

El dijous 6 de novembre, al Centre Cívic de Santa Pau, es va organitzar un videofòrum molt especial dedicat a la sèrie "Hope!". Durant l'activitat, els assistents van poder veure un capítol complet de la sèrie i, tot seguit, participar en un espai de reflexió i debat on es van compartir idees, opinions i experiències personals. L'objectiu era recuperar l'esperança i prendre consciència davant la crisi climàtica que afecta tot el planeta. A través de les històries reals i les solucions innovadores que es presenten a la sèrie, els participants van descobrir que encara som a temps d'actuar i de construir un futur més sostenible, just i millor per a tothom, fomentant la responsabilitat i la cooperació global.

Aplec de Sant Martí

L'Aplec de Sant Martí de Santa Pau es va celebrar els dies 11 i 16 de novembre de 2025 amb una notable participació veïnal i un ambient festiu i tradicional. El dimarts 11, diada del sant, els actes van començar amb la missa solemne en honor del patró del veïnat i van continuar amb el dinar de germanor, que va reunir veïns i visitants en un clima de convivència i celebració. El diumenge 16 es va viure la jornada més popular, amb la passejada a primera hora del matí, la trobada de tractors clàssics i l'esmorzar amb castanyada oberta a tothom. La música de la cobla Cervianenca va acompanyar l'audició de sardanes, seguida del tradicional joc de la violla, i els actes es van cloure amb l'ofici solemne del migdia.

Berenar solidari per La Marató

El Casal de la Gent Gran de Santa Pau va organitzar, un any més, el tradicional berenar solidari en suport de La Marató de TV3, que va tenir lloc el diumenge 30 de novembre. L'acte va comptar amb la col·laboració especial dels Marxosos de Santa Pau, que van participar en l'organització d'un playback molt divertit, ple d'alegria, bon humor i molta energia, que va fer gaudir a tots els assistents. Gràcies a la participació de veïns i veïnes, així com a tots els que van aportar el seu temps i la seva generositat, aquesta cita solidària s'ha consolidat com un moment imprescindible dins del nostre calendari, reafirmant l'esperit de comunitat i solidaritat del poble.

DESEMBRE

Memorial Lluís Masó

El dissabte 6 de desembre va tenir una nova jornada en record del santapauenc mort al camp de concentració de Mauthausen-Gusen el 1941. Per aquest 2025 va tenir lloc un recital de poemes i textos a càrrec del Pastor i el Pastisser, amb en Marc August Muntanya Massana a l'acordió i Lluís Riera a la veu. En acabat es va donar veu a diferents persones del públic que van recitar textos de Joan Brossa, Raimon, Apel·les Mestres i altres autors en defensa de les llibertats i contra totes les discriminacions.

Aplec de Santa Llúcia

L'Aplec de Santa Llúcia de Trenteres es va celebrar els dies 13 i 14 de desembre amb una bona afluència de veïns i visitants que van omplir l'entorn de l'ermita en un ambient festiu i tradicional. Els actes van començar amb la Diada de Santa Llúcia, que va incloure diferents actes com l'actuació de la coral El Joliu i d'en Manelic de Pera. L'endemà, en la Tornaboda, es va fer una passejada popular pel veïnat amb cacera del tió i un esmorzar popular animat amb música, abans de la missa solemne de cloenda. Durant tot el cap de setmana, la venda de productes del país, l'ambientació nadalenca i el pessebre vivent van completar una celebració arrelada al territori i viscuda amb esperit de comunitat.

Cagada del tió

El diumenge 21 de desembre, els nens i les nenes de Santa Pau van participar amb molta il·lusió en la tradicional festa de fer cagar el tió, que va tenir lloc a la plaça Major del poble. Amb l'emoció pròpia d'aquestes dates nadalenques, els més petits van poder col·laborar i gaudir d'una de les tradicions més arrelades de la cultura catalana, rebent regals i dolços que el tió amagava. Prop de 50 nens van poder gaudir de l'acte amb l'animació musical final a càrrec de Jaume Barri.

Marxa popular de Sant Silvestre

El darrer dia de l'any, com ja és tradició, es va celebrar la popular i esperada cursa de Sant Silvestre, un esdeveniment esportiu que reuneix cada any participants de totes les edats i nivells. Va ser una cursa i marxa de 7,5 quilòmetres, pujant per Malitrau fins al mas Cargol i baixant pel veïnat del Arcs i amb pas per la gorga del Cagarrates abans d'enfilarse de nou cap al centre de la vila. El primers corredors van tardar poc més de 30 minuts, mentre que els caminadors van necessitar prop d'una hora i mitja.

PASSATEMPS

Observa atentament les dues imatges. Tot i que semblen iguals, hi ha 5 diferències entre elles. Troba-les totes mirant amb detall formes, colors i petits elements. Quan les hagis descobert, assenyalà-les. Bona sort!

TELÈFONS D'INTERÈS

SERVEIS MÈDICS

Ambulatori Santa Pau	972 680 264
Servei d'Urgències	112
Ambulatori Can Blanc	972 274 093
Hospital Comarcal	972 261 800
Farmàcia	972 680 159

SERVEIS SOCIALS

Consell Comarcal	972 274 900
Consorci d'Acció Social de la Garrotxa	972 266 644

AJUNTAMENT

Ajuntament	972 680 002
Ajuntament Can Blanc	872 980 144
Jutjat de Pau	972 680 002

CENTRES CULTURALS

Escola Joan Maragall	972 680 059
Centre Cívic Santa Pau	972 680 549
Centre Cívic Can Blanc	972 687 083

SERVEIS RELIGIOSOS

Parròquia	972 680 016
-----------	-------------

TRANSPORT

Taxi	972 680 467
Taxi	629 560 286
TEISA	972 260 196

Aquesta tardor passada el nostre poble va rebre una notícia que ens va colpir profundament: la mort del jove veí Ivan Roure, a l'edat de 28 anys. La seva absència ha deixat un buit difícil d'omplir entre familiars, amistats i veïnat, que el recorden amb afecte i estima.

La pèrdua d'una persona tan jove és sempre injusta i dolorosa. En moments com aquest, el poble fa pinya per acompanyar la família i les persones més properes, fent-los arribar el nostre escalf, suport i condol més sincer.

Que el record de l'Ivan i tot allò que va compartir amb nosaltres ens ajudi a mantenir-lo present. Des d'aquestes línies, volem expressar el nostre pensament i solidaritat amb la seva família, desitjant-los força i consol en aquests moments tan difícils.

